

הבדלה

מאת: שמואל הספרי

תמונה 1

מוצאי שבת, נתן ליד שולחן הסלון שעליו ערכת כלי הבדלה – גביע יין מכסף, פמוט כסף לנר הבדלה גדול, כלי לבשמים. נתן מוזג יין לגביע כסף, מדליק את נר ההבדלה הגדול.

נתן:

בואו להבדלה. עושים הבדלה. אני מתחיל הבדלה.
הִנֵּה אֵל יְשׁוּעָתִי אֶבְטַח וְלֹא אֶפְחָד:
כִּי עֲזָי וְזַמְרַת יְהוָה. וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה: (מפסיק)

שרה!

שרה-

מה?

נתן-

הבדלה!

שרה-

אני באה

נתן

-וּשְׂאֲבַתֶּם מִיָּמִים בְּשִׁשּׁוֹן. מִמַּעַיְנֵי הַיְשׁוּעָה:
לֵה' הַיְשׁוּעָה. עַל עַמְּךָ בְּרִכְתְּךָ סְלָה:
ה' צְבָאוֹת עֲמָנוּ. מִשְׁגֵּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סְלָה:
שרה!

שרה-

אני באה

נכנסת אווזת בנר

נתן-

מה עם אבנר. למה אבנר לא פה.

שרה-

(קוראת) אבנר.

אבנר

רגע

נתן-

ה' צְבָאוֹת. אֲשֶׁר־י אָדָם בִּטַח בְּךָ:
ה' הוֹשִׁיעָה. הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בַיּוֹם קָרְאָנוּ:
לַיהוּדִים הַיְתֵה אוֹרְהָ וְשִׁמְחָה וְשִׁשּׁוֹן וְיִקְרָ. כֵּן תִּהְיֶה לָנוּ:
אבנר-

(מבחוץ) כבר יצאו שלושה כוכבים?

שרה

כבר יצאו שלוש מאות

אבנר-

אני בא

נתן-

כּוֹס יְשׁוּעוֹת אֶשָּׂא. וּבָשָׂם ה' אֶקְרָא:
סִבְרֵי מִרְנָן:

בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:
אבנר –

(נכנס מהמקלחת עם מגבת כרוכה על גופו) אמן

(מביטים בו. שם יד על הראש)

תמשיך אבא אל תשים לב

נתן-
 בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. בּוֹרֵא מִיְּנֵי בְּשָׂמִים:
 כולם-
 אמן .
 (מרחרחים) .

שרה
 שפך על עצמו קילו אפטר שייב

נתן-
 בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. בּוֹרֵא מְאוּרֵי הָאֵשׁ:
 כולם-
 אמן .

נתן-
 בְּרוּךְ אַתָּה ה' אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם. הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחַל. בֵּין אור לְחֹשֶׁךְ. בֵּין יִשְׂרָאֵל לְעַמִּים.
 בֵּין יוֹם הַשְּׂבִיעִי לְשֵׁשֶׁת יְמֵי הַמַּעֲשֶׂה:
 בְּרוּךְ אַתָּה ה'. הַמְבַדֵּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחַל:
 אבנר-
 אמן .

נתן -
 (לוגם מהיין , שופך קצת לצלוחית ומכבה בה את הנר . הוא טובל בצלוחית את שתי הזרתים שלו , מחכך ידיו וטומן אותן בכיסים) למזל טוב ופרנסה טובה . שבוע טוב . תדליקו רדיו (לאבנר) מה זה צריך להיות? מה ההופעה הזאת ?
 אבנר-

אני צריך לצאת

נתן-
 לאן אתה יוצא בקושי יצאה שבת , (אבנר מביא תיק מהחדר שלו ובגדים . הוא יתלבש במהלך הסצינה)
 איך אתה כבר ארוז לצאת , מתי התקלחת ? הדלקת דוד בשבת ?
 אבנר-

אני ממחר , אני נוסע לירושלים . יש לי מבחן מחר אני חייב ללמוד הלילה ולקום ללמוד מוקדם בבוקר
 נתן-

מבחן ? את שמעת מבחן . הוא אמר משהו על מבחן . כל השבת הוא פיצח גרעינים וקרא עיתונים .
 אבנר-

זה מבחן בסטטיסטיקה , רצית שאני אצייר גראפים וטבלאות בשבת ?
 שרה

איפה הטרנזיסטור ? לאן נעלם הטרנזיסטור ?

אבנר-

מה לי ולטרנזיסטור?

הרדיו הגדול שהופעל קודם מתעורר לחיים - **שבוע טוב ! שבוע טוב ! שבוע טוב , שבוע טוב**
אליהו הנביא אליהו התשבי אליהו הגלעדי - במהירה יבוא אלינו עם משייח בין דויד .
המבדיל בין קוידש בין קוידש לחול

אבנר-

אבא , בוא שניה -

נתן-

מה

אבנר-

אני רוצה להגיד לך משהו

שרה-

יש לך משהו להסתיר ממני ?

אבנר-

למה ? למה ? למה החשדנות הזאת כל הזמן ?

מה ?
נתן-

רצייתי לבקש ממך משהו
אבנר-

מה – כסף ?
נתן-

ואם כסף
אבנר-

אז כסף ?
נתן-

איך ידעת שאני מבקש כסף
אבנר-

אתה מקבל ממני מספיק למה אתה מבקש עוד
נתן-

חסר לך כסף- לך לעבוד
שרה-

אני לומד !
אבנר-

הוא לומד . מהבוקר עד הלילה הוא רק לומד . המתמיד של ביאליק
שרה-

אבנר-

כן וזה חוץ ממה שאני חייב לצבא, לעתודה - פגישות, אימונים, כל מיני. עכשיו התחילו לטרטר אותנו שעות למצעד יום העצמאות. יש לי חוב במכולת. אין לי גרוש ללחם. ככה אתם רוצים שאני אלמד – אין בעיות. תודה רבה לכם. אני רצייתי ללמוד אחרי הצבא – אתם התעקשתם שאני אלך לעתודה ואלמד עכשיו. אתם מתחרטים – אין בעיות. אני עוזב מחר את הלימודים ומתנדב לצנחנים. לא צריך. לא נוסע. (מתחיל לפרוק את התיק).

שרה-
תארז את האוכל שנשאר משבת – יהיה לך לכל השבוע

אבנר-
תאכלי את חמין כל השבוע

נתן-
בוא הנה, כמה אתה צריך

אבנר-
לא משנה

נתן-
כמה אתה צריך אני שואל אותך

שרה קולטת פתאום את הטרנזיסטור בתיק הפתוח של אבנר
שרה

הנה הטרנזיסטור שלי (שולפת את הטרנזיסטור מהתיק של אבנר ומדליקה אותו - בוקע שירה של להקת גייסות השיריון – "מי שחלם") ניסית לגנוב אותו ?

אבנר-
יש לכם רדיו לי אין כלום

נתן
אז אתה מחליט לסחוב את הטרנזיסטור ?

אבנר-
לפחות את הטרנזיסטור תנו לי לקחת

שרה
תפתח, נראה מה עוד סחבת מהבית

אבנר-
חכי כשתצטרכי ממני משהו

שרה

כן. המשיח יבוא קודם

נתן-

בוא הנה, כמה אתה צריך

אבנר-

לא משנה

נתן-

כמה אתה צריך אני שואל אותך

אבנר-

מה זה חשוב .. חשוב עוזרת לאמא שלוש פעמים בשבוע, חשוב קוסמטיקאית כל שבוע, חשוב בית הבראה לאמא פעמים בשנה – זה חשוב. אני לומד כלכלה, אני יודע בדיוק לאן המשכורת שלך הולכת.

נתן-

אבנר, על מה שאמא שלך סבלה מגיע לה פי עשר מזה. הלואי והייתי יכול לתת לה מה שמגיע לה.

אבנר-

אבל למה שלא תעשו מאמץ גם בשבילי. אבא בחייך תעזרו לי קצת עם השכר דירה נו

נתן-

אני משלם לך שכר דירה

אבנר-

זה דירה? זה חור בקיר אבא וגם החוזה של זה עומד להיגמר ואני לא רוצה לחדש שם

נתן-

אני לא מבין מה רע לך שם

אבנר-

קר לי שם ועלוב שם ורחוק לי מהאוניברסיטה ומדכא שם, זה חדר ירושלמי עלוב והבית עלוב והרחוב עלוב, ובאותו מסדרון גרים רק עלובי חיים תבואו לבקר פעם תראו איך אני חי. רע לי שם. חברים שלי אתה צריך לראות איפה הם גרים, דירה עם מטבח שלהם, עם אמבטיה - אני משתין בשירותים משותפים עם בעלת הבית, אבא. יש שם ריח של עובש, חברים לא באים אלי בגלל הריח. אני שם תנור נפט בלילה למחרת אף אחת לא מסכימה לשבת לידי בשיעור בגלל הריח מהבגדים

שרה-

אתה מסכן

אבנר-

כן, אני מסכן. אני יודע, סליחה, בגילי היית יותר מסכנה, אני מצטער. אני לא בשואה למה אני צריך לגור בתנאים כאלה

נתן-

כי אבא שלך לא מיליונר

שרה-

כי אבא שלך לא מסכים לקבל פיצויים מהגרמנים

נתן-

שרה אל תתחילי עם זה

שרה-

כי אתה לא עובד. סטודנטים עובדים אתה מבלה

אבנר-

מי מבלה

שרה-

אז מה אתה עושה ביום ובלילה. לפי הציונים שלך -

אבנר-

טוב, אני מדבר עם אבא עכשיו ביקשתי לדבר אתך לא איתה

נתן-

אני לא בטוח שנוכל לממן לך יותר ממה שאנחנו נותנים עכשיו

אבנר-

וזה סופי

נתן-
די סופי . היו לנו הרבה הוצאות בזמן האחרון . לא נסענו לקפריסין וגם אוטו לא קנינו כמו ששמת לב.
שרה

הוא לא שם לב – הוא לומד

אבנר-

כבר לא לומד . הרגע עזבתי את הלימודים . תודה רבה לכם .

נתן-

אבנר ! (מתרכך) כמה אתה צריך למכולת ?

אבנר-

כמה שאתה רוצה

נתן-

(נותן לו שטר) זה בסדר ?

אבנר-

כן . תודה . (מתארגן ליציאה . מנשק את נתן)

נתן-

רגע , אתה מתאמן לקראת המצעד ביום העצמאות ?

אבנר-

כן , משגעים לנו את השכל עם זה . נצעד עם החטיבה הירושלמית .

נתן-

ורק עכשיו אתה מספר לי ? היית פה כל השבת ולא סיפרת שתצעד ביום העצמאות ? שמעת , שרה ,
אבנר יצעד ...

שרה

שמעתי

נתן

אז למה לא אמרת ? אבנר , זה ...

אבנר-

לא אבא בחיך אל תתחיל עכשיו עם הדמעות , אני ממהר

נתן-

(מנענע בראש) זה דברים שלא העזנו לחלום עליהם . אתה ... כל מה שקיויתי ...

אבנר-

אני צריך לצאת , אני מפסיד את האוטובוס

נתן-

ואנחנו נוכל לראות אותך שם ?

אבנר-

ודאי , אני מקבל זוג כרטיסים בשבילכם . מה זה ?

נתן-

(נותן לו עוד שטר) קח , שיהיה לך . ותצליח במבחן

אבנר-

טוב . להתראות בשבוע הבא .

נתן-

ותתקשר לטלפון החדש . בשביל מה קיבלנו טלפון . עשר שנים חיכינו לטלפון ועכשיו אף אחד לא מטלפן

אבנר-

אז תן לי עוד קצת כסף אני אקנה אסימונים .

נתן-

מה אמרת ?

אבנר-

בצחוק אבא בצחוק . (יוצא)

שרה-

כל הכבוד לך . זה חינוך , זה גבר , זה אבא , זה איש עם אחריות .

נתן-

די, שרה, הילד חזר בנס מהמלחמה, גיבור, כמעט צל"שניק, הוא לומד בהצטיינות, הוא יהיה קצין, על כפים היינו צריכים לשאת אותו. אז נתתי לו חמישים לירות - נתרושש מזה? מה את רוצה מהחיים שלו ושלי?

שרה-

הוא שוב יצא בלי לשטוף כלים. תיכנס למטבח, הכיור מלא. פעם אחת בשבוע הוא צריך לשטוף כלים וגם מזה הוא בורח.

נתן

אין דבר, אני אשטוף. לא קרה כלום, עוד מעט

שרה-

לא עוד מעט - עכשיו. הכיור מלא.

נתן-

נו חבל להתרגז סתם - אחרי החדשות אני אשטוף כלים. אני רוצה לשמוע את תחזית מזג אויר

שרה-

תינוק חסר אחריות. אמצע החודש כבר גמר את ההקצבה שלו. גם ה"כמעט צל"שניק" היה מעשה מטורף של ילד לא של מבוגר. ואל תפחיד אותי עם ניסים ומלחמות. לא אותי. הוא לפחות היה לו נשק ביד - אנחנו הסתתרנו תחת האדמה, אם שכחת, ונגדנו היו לא כמה ערבושים אלא הצבא הגרמני כולו. צל"שניק, שמחת זקנתי. מה יצא לו מזה? א פיג. בשביל הלימודים שהם משלמים לו בעתודה הם מוציאים לו את הנשמה חמש שנים בצבא כמו חייל טורקי. קח, תנקה את הפמוט מהחלב של הנר עם מים חמים ותיזהר לא לשרוט את הכסף.

נתן-

אולי ניסע השבוע לראות את החדר שלו?

שרה-

אתה רוצה לנסוע תיסע. אני לא מתכוננת לזרוק כסף כדי שהוא יוכל לארח חברים שלו בחדר מפואר

נתן-

קר לו הוא אומר לך

שרה-

זה ירושלים. ירושלים קר. מה? מה אמרתי? מה אתה מסתכל עלי כמו על מכשפה

נתן-

(ניגש אליה, מחייך) אני מדמיין איך בעוד חודשיים את תשבי על הבמה ביום העצמאות עם הרמטכל רבין ומשה דיין וכל האלופים וראש הממשלה ואבנר שלך יצעד עם כל הגיבורים ששיחררו את ירושלים וכל הצבא, וכל השלל שלקחו והמטוסים בשמים ואת תתפוצצי מרוב גאווה ולא תרצי לזכור מה שאמרת הערב

שרה-

אז מה אתה מציע, מאיפה לקחת? למכור את הבית ולממן לו פינוקים? אין לנו - אנחנו משלמים משכנתא, אתה התחשק לך להזמין טלפון אפשר לחשוב איזה עסקים אתה מנהל כאן ועם הכסף שאתה מביא אני צריכה לעשות קסמים כדי לגמור את החודש. מרחם עליו. גם עלי לא ריחמו בגילו.

נתן-

לא נורא, אני אמצא לי אולי עוד רבע מישרה. רגע, שששש... תגבירי

שרה

תשמע ברדיו הגדול.

נתן-

(ניגש לרדיו ומגביר) תקשיבי לטמפרטורות, שרה - אחרית הימים.

שרה-

עוד פעם אחרית הימים? כל שעה מחדש - אחרית הימים.

קריין-

מחר ישרור מזג אויר נעים ברוב חלקי הארץ

(נתן זורח אומר יחד עם הקריין)

הטמפרטורות למחר -

בהר החרמון - 15 מעלות

בקוניטרה - 15 מעלות

במג'דל שאמס – 15 מעלות
 בדרום רמת הגולן – 15 מעלות
 באל חמא – 15 מעלות
 בג'נין – אביך
 בטול כרם – 15 מעלות
 בשכם – 15 מעלות
 ביריחו – 30 מעלות
 בקלקיליה – 15 מעלות
 בכפר סבא – 15 מעלות
 בירושלים המאוחדת – 15 מעלות
 בחברון – נעים
 בערבה – 15 מעלות
 באילת – 15 מעלות
 בעזה – 15 מעלות
 באל עריש – 15 מעלות
 בביר גפגפה – 15 מעלות
 במעבר המיתלה – 15 מעלות
 בראס סודר – 15 מעלות
 בהר סיני – 15 מעלות
 בתעלת סואץ – 15 מעלות
 בערבה – חם
 באילת – חם
 בנואיבה – 15 מעלות
 בדהב – 15 מעלות
 בשארם א שייח – 15 מעלות
 במיצרי טיראן – חם

נתן –

שרה-

שרה , אנחנו אימפריה !

מזל טוב . שוב אנחנו אימפריה .

תמונה 2

למחרת בבוקר . הרדיו ממשיך לטרטר את הזרם האינסופי של הטמפרטורות . שעון מעורר מצלצל . אור עולה . בוקר מוקדם . נתן יוצא לעבודה . עם כובע , ותיק של פקידים . כשהוא עומד לפתוח את הדלת - הטלפון מצלצל . הוא מהסס רגע ואז חוזר , מניח את התיק , מכחכה ואז מרים בהדרת כבוד את השפופרת .

נתן-

האלו , בוקר טוב
בינתיים כבר הגיעה שרה בחלוק .

שרה-

מי זה מעיר אותי בשבע בבוקר

נתן -

(מקשיב ואז אומר) - זו כנראה טעות אדוני .
סוגר .

שרה-

מי זה היה

נתן -

לא יודע - שבע בבוקר אנשים צועקים לי בטלפון מזל טוב מזל טוב

שרה-

למה צועקים לך מזל טוב

נתן -

אין לי מושג . יש שם איזה חגיגה ומישהו צועק לי מזל טוב

שרה-

אני אמרתי לך שלא צריך להכניס הביתה טלפון . אני לא צריכה להתעורר בגלל הצלצול הנורא הזה .

נתן -

טוב , להתראות .
עומד לצאת . הטלפון מצלצל שוב .

שרה

עוד פעם ? אולי לא סגרת טוב ?

נתן -

אני אענה (מרים את השפופרת)
האלו , בוקר טוב . מי זה ?

שרה-

למה אנשים מתקשרים באמצע הלילה

נתן -

כן , זה בית משפחת לבבי .
כן, אני אבא של אבנר . (לאשתו) עוד פעם צועקים לי מזל טוב .
על מה מזל טוב ?

מה ? מתי ? איך אתמול בערב ? הוא אמר שיש לו מבחן -

שרה-

מה קרה ?

נתן-

רגע .

לא לא ידענו . הוא לא אמר כלום . אבל מי אתם ?
אני מבין . אני מבין . הבנתי . חבויניק . זה קצת מפתיע אבל כן , מזל טוב שיהיה לנו .
אני צריך לבדוק עם אמא שלו . להתראות . מזל טוב . רגע , הוא שם , אבנר שם ? אתה יכול לתת לי אותו בבקשה ? אתם יכולים לבקש ממנו להתקשר הביתה ? תודה .
הולך , מניח את התיק , מתיישב המום על הכסא .

- שרה-
אני אחכה עוד הרבה ?
- נתן –
אבנר מתחתן
- שרה-
מה ?
- נתן –
אבנר מתחתן . הוא ביקש את ידה של הבת של האישה הזו שהתקשר הרגע . מישהו חבויניק . .
- שרה-
אתה השתגעית , נתן ?
- נתן –
אני השתגעתי ? הם הזמינו אותנו לפגישה אליהם הביתה בירושלים לדבר על החתונה . ל"וורט"
- שרה-
וורט?
- נתן –
וורט . ככה הירושלמים אומרים . וורט .
- שרה
מה זה וורט ?
- נתן –
וורט זה תנאים
- שרה
איזה תנאים
- נתן –
נו, תעזבי אותי עכשיו
- שרה
מה זה וורט אני שואלת אותך
- נתן –
שההורים נפגשים ומסכמים מתי ואיפה ומי נותן מה
- שרה-
אני לא נוסעת
- נתן –
(מביט בשעון) אני מאחר לעבודה .
- שרה-
נתן , מה הסיפור הזה ?
- נתן –
אני יודע בדיוק כמוך . תעזבי אותי עכשיו .
- שרה-
מה זה תעזבי אותי . הוא בן עשרים ! מי הבחורה הזאת ? מי ההורים שלה ?
- נתן –
חבויניק , כולם מכירים אותם בירושלים . זה מה שהוא אמר .
- שרה-
אני לא צריכה לראות את הבחורה קודם ? מודיעים לי בשבע בבוקר שהילד שלי מתחתן?
- מחייג
- נתן –
שלום מדבר אבא של אבנר שגר אצלך . אפשר לקרוא לו בבקשה ?
על מה מזל טוב ?
איך את כבר יודעת ?

אני מבין . תגידי לו בבקשה להתקשר הביתה , או אלי לעבודה .
 אז תשאירי לו פתק . ותוסיפי "דחוף" . "בהול" . "לטובתך" . את יודעת לכתוב ? אז תכתבי "לטובתך
 תתקשר הביתה , אבא" (מנתק)

שרה-

אז גם בעלת הבית שלו ידעה לפני

נתן -

היא הדודה של הבחורה .

שרה-

למה הוא לא לומד בבר אילן למה בירושלים ?

נתן -

אני אתקשר אליך מהעבודה אבל תרימי את הטלפון .

שרה-

אני מנתקת אותו .

נתן -

מאוחר מדי .

שרה-

שלא יתקשר . אני לא רוצה לדבר עם הרמאי הקטן הזה . עומד פה אתמול סוחט חמישים לירות מבלבל
 את המוח שהוא לומד למבחן וכל זה בזמן שהוא בדרך להציע חתונה לאיזה בחורה שהוא מצא ברחוב ?
 לא ברחוב . בחדר עלוב בבית עלוב ברחוב עלוב בירושלים .

נתן-

איך את מדברת

שרה -

לא זה מה שהוא אמר ?

נתן -

יהיה בסדר שרה . אנחנו נבטל את זה . אל תדאגי . (יוצא)

שרה-

נתן, אני לא מסכימה לזה . "וורט " !...

תמונה 3

אחה"צ של אותו יום . נתן הרגע נכנס מהעבודה . הכובע עוד עליו . התיק על השולחן . הוא יושב לשולחן או על כורסא ושרה עומדת .

שרה – קצב ? היא בת של קצב ?

נתן – הוא לא קצב הוא יבואן בשר

שרה – מה זה יבואן בשר

נתן – הוא מביא בשר מדרום אמריקה ויש לו מפעל גדול לעיבוד בשר ונקניקים .

שרה – ...קצב !

נתן – שרה די . הוא יהודי מאד עשיר לפי מה שביררתי , דיברתי עם הקרוב שלך בירושלים וביקשתי מהסניף של המשרד בירושלים לברר וכולם חזרו אלי עם אותם פרטים – זאת משפחה טובה , דתיה , מאד ותיקה בארץ , מהצד של האמא שבעה דורות מצד האבא חמישה דורות -

שרה – של קצבים

נתן – חכי רגע - הוא נדבן גדול חסיד של הרעבע מגראדוב , הוא מחזיק על חשבונו את הרעבע ואת החצר והקים לו בית כנסת אצלו בבית בקומת קרקע . שאלתי , ניסיתי למצוא איזה נקודה חלשה – לא מצאתי

שרה – לא מצאת . קצב עשיר מדורי דורות סוחר בפגרים של חיות זה לא נקודה חלשה מספיק בשבילך

נתן – מה אשמתו שהוא עשיר

שרה – אם הוא עשיר הוא גנב . אנשים ישרים לא מתעשרים . אנשים ישרים חיים ממשכורת . אם הוא סוחר הוא קונה בזול ומוכר לאנשים ביוקר . זה גנב . לא במשפחה שלך ולא במשפחה שלי לא היה סוחר אף פעם .

נתן – את לא רוצה לשמוע עליה ?

שרה – לא

נתן – בסדר . היא בת שמונה עשרה

שרה – איך קוראים לה ?

נתן – לא אמרו לי . אבנר לא התקשר ?

שרה – אלי לא

נתן – גם אלי לא .

שרה – מה זה חשוב ? חשוב איך קוראים לה ? חשוב מי תחיה עם הבן שלך תוליד איתו נכדים ? זה שהוא מחזיק את הרעבע במרתף הבית שלו – זה מה שחשוב . מה קרה , נתן ? מה אתה מתלהב – מהכסף שלו ?

נתן –

אני לא מתלהב . אני מברר . ומה שאני מוצא לא רע בעיני . אני חשבתי על זה שרה - באנו הנה אחרי המלחמה פליטים חסרי כל , חסרי שורש , מתחילים מהתחלה , מלמטה -

שרה –

ועכשיו הגעת למעלה

נתן –

ועכשיו הבן שלי מכיר בחורה דור שביעי בארץ , וזה ... אני מתרגש . רגע , לא זה מה שקיוונו ? הוא היה יכול להוריד את הכיפה , למצוא לו ..לא יודע - קיבוצניקית , מישהי מאילת , כל הארץ מלאה עכשיו מתנדבות מסקנדינביה , גויות בלונדיות מאמריקה – אז אם הוא מכיר בחורה טובה ממשפחה דתית – אני לא פוסל את זה רק בגלל שאבא שלה שאת מעולם לא פגשת הוא -

שרה –

קצב מוכר נקניקיות

נתן –

בסדר . תגידי עוד פעם קצב אם מתחשק לך . אפשר לחשוב שאבא שלך היה ראש ישיבה וסבא שלי היה הבעל שם טוב . אני בסך הכל מנהל חשבונות בשירות המדינה ואת בסך הכל עקרת בית . אפשר לחשוב

שרה –

אני רק יודעת דבר אחד – ששלחתי ילד בן עשרים ללמוד בירושלים בעתודה האקדמאית ומישהו חוטף לי אותו ומנסה להלביש עליו משפחה . זה לא יהיה . הוא ילד . הוא תינוק. הוא התינוק שלי – מה המזל טוב הזה פתאום באמצע החיים שלי .

נתן –

אולי היינו צריכים לדבר איתו אתמול בערב במקום לריב איתו .

שרה –

אז הוא מעניש אותנו – לא שכרתם לי ארמון פאר אז אני מתחתן לכם ?

נתן –

אני לא יודע . הוא יבוא נשאל אותו .

תמונה 4

שלושה ימים אחר כך.

אבנר-

אז תקשיבו לי במקום לצעוק עלי כל הזמן. ביקשתם שאני אספר אני אספר

שרה -

מה זה יעזור עכשיו זה ימחק את העלבון שלי ?

אבנר-

אז בשביל מה באתי מירושלים במיוחד. ביקשתם שאני אבוא דחוף - לא בשביל לשמוע ?

נתן -

שרה ...

שרה -

בעלת הבית שלו ידעה, האחיות שלה ידעו, ההורים שלה כבר מחפשים אולם, אמא שלה כבר תופרת שמלה והוא לא חשב לרגע אחד לספר לנו שיש לו חברה. מה זה, כלום - בסך הכל ילד הולך והורס את החיים שלו - למה לספר על זה לאמא שילדה אותו גידלה אותו

נתן -

תמשיך -

אבנר יספר להם איך הכיר את שרה'לה ובמהלך הסיפור נכיר אותה ואת אביה.

אבנר-

בקיצור, בלילה של השלג בירושלים, נגמר לי הנפט בתנור, נכנסתי למטבח של בעלת הבית להכין לי תה שאני לא אקפא מקור פתאום מאחורי מישהי

שרה'לה -

אה, אז אתה הסטודנט של נחמה ?

אבנר-

כן

שרה'לה -

אני שרה'לה, נחמה זאת דודה שלי

אבנר-

אני רק עושה לי פה תה ויוצא

שרה -

למה הוא הוא עושה תה במטבח של דודה שלה

אבנר-

כי זה מטבח משותף. תבואי פעם לראות איפה גר הבן שלך כבר שנה. זה שרותים משותפים ומטבח משותף

שרה -

עם הדודה

אבנר-

עם הדודה. אפשר להמשיך

שרה'לה -

אז תעשה לי גם אני מתה מקור. הייתי בסרט במרכז העיר ונפסקו האוטובוסים בגלל השלג

אבנר-

איפה את גרה

שרה'לה -

בבית וגן

אבנר-

אה. אז את ישינה כאן הלילה

שרה'לה -

אני מקוה.

אבנר-

שמתי לך שניים סוכר זה בסדר ?

מתוק
 שרה'לה –
 אבנר-
 סליחה
 שרה'לה –
 (מחייכת) זה בסדר
 אבנר-
 לילה טוב
 שרה'לה –
 לילה טוב . תתכסה טוב .
 אבנר-
 מה אתם מחייכים .
 שרה –
 וכבר היא מצאה חן בעיניך ?
 אבנר-
 כן. מאד. למחרת בבוקר , השארתי את הדלת פתוחה לראות אותה כשהיא עוברת .
 שרה'לה –
 בוקר טוב , סטודנט
 אבנר-
 בוקר טוב .
 שרה'לה –
 להתראות
 אבנר-
 להתראות
 שרה –
 נו , הכל ברור עכשיו , דודה שלה סיפרה לה שאתה גר שם והיא באה להתחיל אתך
 אבנר-
 נכון אמא , דודה שלה גם הורידה את השלג בירושלים והשביתה את האוטובוסים ושתתה לי את הנפט
 מהתנור ומשכה אותי בכוח מהחדר לעשות תה בדיוק באותו רגע
 נתן-
 תמשיך
 אבנר-
 למחרת לא הצלחתי להתרכז בכלום . אז השגתי את המספר מבעלת הבית , נחמה והתקשרתי אליה
 שרה –
 והיא נתנה לך בלי בעיות. ככה היא מסתובבת לה בעולם ומחלקת מספרי טלפון של האחייניות שלה לכל
 אחד .
 אבנר-
 היא שאלה אם פגשתי אותה ואמרתי כן והיא שאלה אם היא מצאה חן בעיני ואמרתי כן
 שרה –
 ואז היא דחפה לך את הטלפון שלה ואמרת כן . אתה תמים כמו עגל
 שרה'לה –
 האלו ,
 אבנר-
 שלום, אפשר לדבר עם שרה'לה
 שרה –
 אני לא אוהבת את זה שקוראים לה בשם שלי
 נתן-
 מה זה ענייך

שרה – כי זה מזל רע
 שרה'לה – מדברת
 אבנר- זה אבנר
 שרה'לה – מי
 אבנר- אבנר הסטודנט . עשיתי לך תה אתמול
 שרה'לה – אה , שתיתי אותו , היה מצוין . חם .
 אבנר- תגידי , את פנויה ביום חמישי ?
 שרה'לה – יום חמישי ? למה ?
 אבנר- אני רוצה להזמין אותך לסרט .
 שרה'לה – אז למה לחכות ליום חמישי , למה לא היום ?
 אבנר- היום ?
 שרה'לה – היום . הערב .
 אבנר- בסדר .
 שרה'לה – אז קבענו .
 אבנר- קבענו . לאיזה סרט בא לך
 שרה'לה – מה זה משנה ?
 אבנר- אני לא מבין –
 שרה'לה – אתה מתכוון לעקוב אחרי העלילה ?
 אבנר- אה...
 שרה'לה – תבוא לאסוף אותי ? יש לך אוטו ? עזוב , אני יודעת שאין לך . ביררתי עליך עם דודה שלי . ניפגש בעיר ליד אדיסון .
 אבנר- להתראות
 שרה'לה – להתראות .
 שרה- בישלו אותך עוד לפני שצדו אותך . אתה לא מבין שנכנסת למלכודת בעינים פקוחות .
 אבנר- לא . רציתי להתחתן איתה ברגע שנפגשנו .

- בשלג
שרה-
בתה
אבנר-
מתי כל זה קרה
נתן-
אבנר-
לפני שלושה שבועות .
נתן-
ומתי פגשת את ההורים שלה
אבנר-
בפעם השניה שיצאנו . יש להם בית נורא יפה . הכל שיש . ולאבא שלה יש קדילאק שמונה מטר אורך
כמו בסרטים עומד בחניה פרטית , שלהם .
שרה-
קדילאק בחניה ורבי במרתף מה עוד בן אדם צריך .
אבנר-
תפריעי לי עוד פעם אחת
נתן-
תמשיך , מתי פגשת את ההורים
אבנר-
היינו בעיר העתיקה , ליוויתי אותה חזרה
אבנר-
טוב, תיכנסי הביתה
שרה'לה –
לא רוצה
אבנר-
הבטחתי לאמא שלך שתחזרי באחת עשרה
שרה'לה –
אז מה
אבנר-
אז אני לא רוצה לאכזב אותה .
שרה'לה –
אז לך
אבנר-
לילה טוב
שרה'לה –
לילה טוב
אבנר-
אני אתקשר מחר
שרה'לה –
תביא חיבוק
אבנר-
מה ? טוב
שרה'לה –
תודה רבה לך
אבנר-
ובדיוק כשחיבקתי אותה יצא מהבית איש בפיוז'מה עם פח זבל
חבוניניק-
שרה'לה , קר לך ?

- שרה'לה – לא קר לי
- חבויניק- אז למה את צריכה לבקש מבחורים זרים לחבק אותך באמצע הרחוב?
- שרה'לה – הוא לא זר, אני מכירה אותו טוב
- אבנר- סליחה, אדוני, מה אתה רוצה?
- שרה'לה – תירגע אבנר זה אבא שלי
- אבנר- מה?
- שרה- אני לא אומרת כלום.
- נתן- וככה נפגשתם פעם ראשונה – עם הפח זבל ביד.
- אבנר- כן. אחר כך יצאנו כמעט כל ערב. ואז במוצאי שבת –
- שרה- שלשום
- אבנר- כן, אמרתי לכם שנגמר לי החוזה על החדר ושאני צריך לעזוב עוד מעט אז שרה'לה אמרה
- שרה'לה – בוא תגור אצלנו, יש לנו המון חדרים
- אבנר- את רצינית?
- שרה'לה – חבל על הכסף שלך
- שרה- בת של סוחר
- אבנר- ואז הוריה בדיוק חזרו מצפת, יש להם בית גם בצפת והיא שאלה את הוריה אם אני יכול לעבור לגור אצלם ואבא שלה אמר –
- חבויניק
- אולי לפני שאבנר עובר לגור איתנו תרשי לי לדבר איתו
- שרה- או, הנה זה בא
- חבויניק- אז תשאירי אותנו שרה'לה לכמה רגעים
- חבויניק – אז מה דעתך על הבת שלי? חיובית?
- אבנר- מה הכוונה
- חבויניק – לאהוב, אתה אוהב אותה
- אבנר- אני חושב שכן.
- חבויניק – זה מה שרציתי לדעת. רשיון לרכב יש לך אבנר?

אבנר-

כן . טסט ראשון עברתי .

חבויניק -

יפה מאד . אז אם תחליטו להתחתן תקבל מתנה לאירוסין - אוטו . אבל אל תחליט עכשיו תחשוב . תחשבו יחד . ותגידו לי . אבל לאהוב אתה אוהב אותה ?

אבנר-

ודאי שאני אוהב אותה .

חבויניק -

נו אז למה יש לחכות ? ראיתי אתכם בחוץ כשהוצאתי את הפח זבל . נראה שאתה די אוהב אותה . אז מה אתה אומר לי ? עשינו עסק ? אתה שותה ? אתה שותה וויסקי ? מעשן ? בא לך סיגר טוב ? קיבלתי מתנה ואני לא מעשן . בקיצור , אם עקרונית זה נראה לך - מצידו זה בסדר . מה אתה אומר

אבנר-

אני חושב שכן

חבויניק -

אז נלחץ ידים ?

אבנר-

רק שאני בעתודה האקדמאית , יש לי עוד לגמור תואר ואז ארבע שנים צבא

חבויניק -

מה אתה דואג ? לכל בעיה יש פתרון - אוטו כבר אמרתי , בינתיים תעבור לגור פה אני מאכיל שבע נפשות - נאכיל עוד נפש . איך קוראים לאבא ?

אבנר-

נתן . (במלרע) נתן

חבויניק -

"נתן" - שם טוב . - "ייתן" שם יותר טוב . ו"נותן" - שם הכי טוב . אתה לומד כלכלה , לא ? תהיה כלכלן זאת אומרת . יש לי מה לעשות עם כלכלנים , מעל הראש . היא סיפרה לך ? יש לנו ברוך השם עסק מאד גדול לבשר . איך תהיה כלכלן אם לא מכרת כלום בחיים שלך . מה ?

נתן-

אז התחלת כבר לעבוד שם

אבנר-

ביום ראשון . עוד משהו ? אני יכול לחזור לירושלים ? (שרה יוצאת) לאן את הולכת ? לאן היא הולכת ?

נתן-

שרה -

אבנר-

מה יש לה ? אמא , מה את בוכה עכשיו ? למה היא בוכה ?

נתן-

אבנר בוא הנה , שב פה

אבנר-

מה ? למה היא בוכה ? קרה אסון ? אני בא לספר לכם שאני מתחתן למה אתם מתנהגים ככה ?

נתן-

אבנר , אתה מבין מה אתה עושה ?

אבנר-

כן , אני מתחתן

נתן-

ומקים משפחה

אבנר-

מה רע בזה

נתן-

אין לך מקצוע , לא גמרת תואר , יש לך ארבע שנים בצבא אחרי התואר - למה אתה רוצה להתחתן .

אבנר-

כי אני אוהב אותה

נתן-

אתה לא מכיר אותה , אתה לא מכיר אותם – חכה רגע . אולי היא בחורה נהדרת , אולי הם אנשים נהדרים , בסדר , חכה קצת . אמא ואני הכרנו שנה וחצי לפני שהתחתנו

אבנר-

כי הייתם בשואה – אני לא בשואה .
(שרה חוזרת בסערה)

שרה-

כי הבטיחו לו אוטו . כי קנו אותו באוטו . ניפנפו במפתחות מול האף לתינוק . כי הקצב הזה קנה אותו כמו שקונים עגל לשחיטה

אבנר-

את לא תדברי אלי ככה

שרה-

למה , אתה לא מרשה לי ?

אבנר-

לא אני לא מרשה לך . זה שאני צעיר מדי לדעתכם – לא אומר שהוא איש רע , את לא מכירה אותו , מה יש לך נגדו

שרה-

שלא יחטוף לי את הילד שגידלתי עשרים שנה בקושי רב . שלא יקטוף לי אותו . הוא עוד בוסר .

אבנר-

בשביל ללכת למלחמה אני לא בוסר ? בשביל להגן עליך אני לא בוסר ? רק בשביל להתחתן אני בוסר ? פתאום אני ילד ! לפני יומיים שלחתם אותי לפרנס את עצמי , נתתם לי להתחנן כמו קבצן על חמישים לירות – פתאום אני ילד . אמא תפסיקי לבכות אני מבקש ממך . אבא , למה היא בוכה . למה היא בוכה ? נהרגתי במלחמה ? למה היא בוכה ?

נתן-

אני לא יודע . לא ראיתי אותה אף פעם בוכה . אולי היא בוכה מאושר

אבנר-

ככה נשמע אושר ?

נתן-

עוזב עכשיו . שרה , תעשי לי טובה , לא ככה

שרה-

אז איך

נתן-

לא ככה . אנחנו נדבר איתו , נסביר לו

אבנר-

אתם באים לפגישה איתם ? אני צריך להודיע להם .

נתן-

לא מגיע לנו לפגוש את שרהלה קודם ? למה אתה מזלזל כל כך בהורים שלך ? מה עשינו לך ?

אבנר-

אתם באים לפגישה או לא

שרה-

לא

נתן-

מה הפגישה הזאת ?

אבנר-

מה אני יודע - תיפגשו תדברו, הם מבקשים להכיר אתכם . סיפרתי להם עליכם

שרה-

אני לא נוסעת

אבנר-

את לא נוסעת לא תראי אותי יותר

נתן-

מה לא למה לא , שרה ? אני אקח יום חופש ,נעשה טיול בירושלים , נבקר בכותל ואז נפגוש אותם , ונחליט מה דעתנו . הם מתחננים מחר ? – מתארסים קודם . קובעים מועד . זה יכול להיות גם בעוד כמה שנים . יהיה בסדר . אבל תבטיח שתקשיב לעצה שלנו .

אבנר-

אני אקשיב לעצה שלכם אבל לא מבטיח לקבל אותה . אבא , אתה מאד תאהב את שרהלה . (עומד לצאת) שנייה , איזה אדיוט אני לגמרי שכחתי . הוא שלח לכם מתנה מהמפעל . (שולף וואחד נקניק מהתיק)

שרה-

(מזועזעת) מה זה ?

אבנר-

סאלאמי !

תמונה 5

שבוע אחר כך . זהו ביתם של לאה ויעקב חבויניק בירושלים . במרכז הסלון שולחן גדול . שרהלה מניחה צלחות .

לאה-

שש צלחות ? למה שמת רק שש צלחות ?

שרהלה-

אתם שניים , הם שניים אני ואבנר שניים .

לאה-

רק שש צלחות על כל השולחן הגדול הזה ? איזה צורה יש לזה .

שרהלה-

שש צלחות . שישה אנשים שש צלחות .

לאה-

אז גם את הכסאות להוציא למרפסת? איזה צורה יש לזה , זה שולחן גדול . אני בחיים לא ראיתי אירוסין עם שישה כסאות , איזה אירוסין זה ?

שרהלה-

בפעם המאה – זה לא אירוסין , הם באים להכיר אתכם . לדבר איתכם . להכיר אותי . לראות אותי . לא אירוסין . אם תתחילי עם המזל טובים שלך ולשבור צלחת הם יקומו ויילכו

חבויניק-

נו נו אל תאיימי עלי . שאף אחד לא יעשה לי טובות .

שרהלה-

אוי אבא , תהיה רציני . אני משאירה רק שש . אתם , הם , אני , ואבנר . זהו .

לאה-

אבל הזמנתי אנשים לשמוח איתנו , יעקב , מה אני אעשה עם כל הקרובים שהזמנתי

שרהלה-

לא בעיה שלי . שיחכו למטה

לאה-

והרעבע ? אבא הזמין את הרעבע שיעלה לתת ברכה

שרהלה-

שום רעבע – היכרות .

חבויניק-

שרהלה את אמנם כבר כלה אבל סטירה את עוד יכולה לקבל

שרהלה-

מה עוד ? אולי גם חופה תביאו ? אני מסבירה לכם – אתם צריכים לתת להם כבוד , אפילו שאתה יותר עשיר .

לאה-

אתה תגיד לי מה לעשות

חבויניק-

טוב לאה אני לא רוצה לעשות מזה סיפור יותר ממה שזה – תשאירי את הכסאות שיהיה ברור שיבואו עוד אנשים . נגמור מהר את ההיכרות הזאת , קצת דיבורים , קצת ברכות , קצת מי נותן מה ונקבע מועד לחתונה כמה שיותר מהר . מרגע שלוחצים ידיים שתיכנס כל המשפחה ונעשה שמח – ושהרעבע יהיה מוכן , שלא יהיה לי פתאום בשירותים , או במיטה

שרהלה-

סומך עליו שאם יש ארוחה הוא יהיה מוכן ליד הדלת .

לאה-

אז מתי אני יכולה לשבור את הצלחת – לחכות שכולם ייכנסו או ברגע של המזל טוב הראשון או ברגע שמסכמים מתי החתונה , ולוחצים ידיים או כשהרעבע נותן ברכה מתי לשבור את הצלחת

שרהלה

את לא שוברת שום צלחת

לאה

באמת?! זה מנהג ירושלים. זה כמו לשבור כוס בחתונה. מהיום שנולדת אני מחכה לשבור צלחת באירוסין שלך.. יעקב

חבויניק

כשנגיד מזל טוב – תשברי.

שרהלה –

לא לפני

חבויניק-

וצלחת פשוטה. אל תשברי לי את הסרויס. ועוד משהו לאה, אם אפשר – תדברי כמה שפחות. שרהלה

כן. זה נכון אמא.

לאה

אני יכולה בכלל לא להיות אם אתם כל כך מתביישים בי חבויניק

חס וחלילה, לאה – פשוט, תני להם לדבר. טוב. שרהלה, מה אבנר אמר מה אבא שלו עושה בחיים? שרהלה-

הוא מנהל משהו

חבויניק-

גם הוא מנהל? מה הוא מנהל? חשבונות?

שרהלה-

לא יודעת בדיוק

חבויניק-

והאמא

שרהלה-

אמא. אמא רגילה.

חבויניק-

אבל הם ילידי הארץ? מאיזה מוצא אבנר?

שרהלה-

לא יודעת בדיוק

חבויניק-

מה זה "לבבי" איזה מוצא זה? פולנים רומנים, מה? עיראקים? מה זה לבבי? ממה עיברתו - לוי? לאווי? אנשים מעברתים אין לך מושג מאיפה הם,

שרהלה-

הוא אמר משהו מהשואה, הם מהשואה.

חבויניק-

שואה, שואה זה טוב. זה לא עיראקים ולא מרוקאים ולא הפתעות אז מהצד הזה שואה זה טוב מצד שני - לא יודע מה בדיוק היה שם בשואה - אבל שבת וכשרות ומצוות בטח לא שמרו בתנאים כאלה אז כמה הם דתיים אני לא בטוח. וכנראה שהם בטוח אנשים קשים. לא קל לעבור דבר כזה כמו השואה. אבל שואה זה טוב. מה השעה?

שרהלה-

הם מגיעים עוד רגע

לאה-

אבל אני... הבשר עוד בתנור, הביף – איך אמרת? איך קוראים למה שהכנו? שרהלה-

שוב? ביף וולינגטון!

לאה-

וולינגטון? זה שם לאוכל? אמא שלו תשאל מה זה - אני אגיד לה וולינגטון? תיכנסי תחתכי את הפשטידת בשר והכדורי בשר תשימי בקערה – בגלל שההורים שלו לא מסכימים שהאחיות שלך יהיו היום אני צריכה לעשות הכל לבד.

חבויניק-

כבר הייתי שולח את הנהג עם הקדילק לקחת אותם מתחנה מרכזית

שרהלה-

הם מגיעים עם מונית מחולון

חבויניק-

למה הם מגיעים עם מונית מחולון ?

שרהלה-

כי הם מחולון הם גרים בחולון

חבויניק-

אז הם אנשים עשירים . אני בחיים שלי לא לקחתי מונית לחולון . מה יש לי לחפש בחולון .

שרהלה-

(צפצוף מבחוץ. מציצה מהחלון) הם פה . אני מתה . אבנר אמר שהם נוסעים קודם לכותל ולעיר

העתיקה . איך הם כבר כאן .

לאה

לא הכנתי את הצלחת

חבויניק-

את הבקבוק , לאה , איפה הבקבוק יין ששמרנו .

תמונה 6

דקות אחר כך . כולם סביב השולחן . שרה ונתן לבושים חגיגית , שרה מאד מרשימה . חבויניק חליץ הרגע את הפקק מבקבוק היין המהודר והוא מוזג

חבויניק-

...וזה בקבוק שאנחנו שומרים כבר יותר מעשרים שנה , מאז ששרהלה נולדה כדי לפתוח בחתונה שלה ויש בו יין מהחתונה שלנו , ומהחתונה של ההורים שלנו וככה עד חמישה דורות אחורה שרה-

אז למה פותחים אותו עכשיו

לאה-

זה מנהג ירושלים – כשההורים נפגשים מוזגים גביע למזל . לחיים נתן-

לחיים .

אבנר-

הגביע מאד יפה , ראית אבא ? אבא שלי חובב גביעים

חבויניק-

ברוך אתה אדוני אלוהינו מלך העולם בורא פרי הגפן . כולם

אמן .

שותים .

לאה-

יין של יותר ממאה שנה

שרה-

קצת החמיץ .

נתן-

טוב, היינו שמחים לדעת קצת על שרהלה .

חבויניק-

אומרים שבחור מחפש אשה שתהיה דומה לאמא שלו – אז כשהאמא שלך אשה יפה – אתה מוצא לך אשה יפה כמו שרהלה .

שרה-

תודה על המחמאה .

לאה-

שרהלה היא הבכורה שלנו , חוץ ממנה יש לנו עוד ארבע טובהלה , מילכה -

שרהלה-

אמא , מדברים עלי עכשיו . אני בת שמונה עשרה , אני לומדת בסמינר למורות , מה עוד , אההה –

לאה-

במלחמה היא התנדבה בהדסה לעזור לפצועים , היה לה חבר שלא עלינו נפצע במלחמה , נשרף בטנק היא לא זזה מהמיטה שלו -

שרהלה-

... אני מאד אוהבת לרקוד , לשיר , עוזרת לאבא לפעמים במפעל מה עוד...אהה –

לאה-

היא בחורה צעירה כמה כבר אפשר לספר עליה . עדיין פרגית כמו שאומרים .

חבויניק-

אצלנו אומרים – לבשר של עגל צעיר עוד אין טעם משלו – צריך להוסיף לו תבלינים .

שרהלה-

אצל אבא שלי כל הפתגמים זה על בשר .

לאה-

ואצלנו היו אומרים – יותר טוב להתחתן מאשר להישרף , לא? היה פתגם כזה , לא יעקב ?

חבויניק-

לא זוכר . אבל תזכרי מה ביקשתי .

שרהלה-

אבא , אולי תספר קצת על המשפחה , מי אנחנו

חבויניק-

טוב , אתם לא ירושלמים אבל בירושלים כולם יודעים מי זה חבויניק , כבר יותר ממאתים שנה . המשפחה של האמא התעסקו במסחר של בדים , של צמר , גרו בצפת , בחברון . המשפחה שלי גם , גרו בעיר העתיקה חמישה דורות , משפחה גדולה , שבט חבויניק , חסידים של האדמור מגראדוב שהקמתי לו בית כנסת פה למטה והוא גם גר אצלי . אני יבואן של בשר , מאכיל את הירושלמים נקניק כבר הרבה שנים , יש לי מפעל לעיבוד בשר שעוד הסבא שלי הקים . אין לנו טענות , מתפרנסים יפה ברוך השם .

אבנר-

עכשיו אתה , אבא ,

לאה-

על אבנר אנחנו כבר יודעים הכל , הוצאנו ממנו כבר את כל האינפורמציה

נתן-

בכל זאת הייתי רוצה להגיד כמה מילים אם לא איכפת לכם .

חבויניק-

למה לא , בבקשה

נתן-

אז אנחנו לא עשירים גדולים , אין לנו בית גדול , אוטו גדול - כל מה שיש לנו השקענו בחינוך של הילדים . אבנר שלנו הוא לא סתם ילד - אבנר נולד שנה אחרי החורבן הגדול באירופה . הרבה מהניצולים אמרו אז שאין טעם להביא עוד ילדים לעולם ארוך כזה . הרבה אנשים שאיבדו את המשפחות שלהם - לא רצו להתחיל מחדש . ואני מודה , גם אני חשבתי כך . אבל שרה אמרה לי אז - אם לא נביא ילדים , אז היטלר והגרמנים ימח שמם ניצחו אותנו . נגמרנו . והחלטנו שנתחתן ונקים משפחה ונביא ילדים לעולם והם ינחמו אותנו על המשפחות שלנו , שאבדו . החלום שלנו היה שהם יהיו יותר טובים מאיתנו וחזקים יותר והכי חשוב מוסריים יותר מכל האויבים שלנו - כי הם יהודים . וברוך השם אבנר הביא לנו נחת מהיום שהוא נולד , הצטיין בכל תחום , סיים את הבגרות שלו בהצלחה , התקבל לעבודה האקדמאית , קורס קצינים והשיא כמובן - אתם בטח שמעתם על עלילות הגבורה שלו במלחמת ששת הימים כשזכה לקחת חלק בכיבוש ירושלים .

לאה-

שחרור ירושלים

נתן-

נכון שחרור ירושלים . ואנחנו גאים כי לחינוך שהוא קיבל בבית - יש חלק בזה . אני רוצה לספר לכם - בתקופת ההמתנה שלפני המלחמה כשכולם פחדו ואנשים תיכננו לברוח מפה וציפו לגרוע מכל . אמא של אבנר שלחה לו מכתב לצבא וכתבה לו - שרה , תספרי מה כתבת לו

שרה-

תספר אתה , אני קצת לא מרגישה טוב

נתן-

היא כתבה לו - " אבנר , לסבא שלך שאתה קרוי על שמו לא היה נשק ביד . הוא היה חסר אונים כשהגרמנים ימח שמם עמדו לתפוס אותנו ביער . הוא נפל בלי קרב . אתה היום חייל בצבא הגנה לישראל , יש לך נשק , יש לך כוח - זכית במה שהרבה דורות של יהודים לא זכו . אני יודעת מה זה פחד מוות ואני יודעת שיכול להיות שאתה פוחד . אני רק רוצה שתדע שאם תרצה לערוק או לברוח - הבייתה אל תברח כי אני לא אסתיר אותך . "

מחזאות כפים .

חבויניק-

כל הכבוד אבנר . בזכות אמהות יפות כמוך ניצחנו במלחמה .

לאה-

גם האבא של שרהלה מאד רצה להשתתף במלחמה . אמרו לו שהוא זקן מדי .

שרה-

גם מהאבא שלו הוא קיבל מכתב

חבויניק-

באמת? אולי יותר מאוחר

לאה-

למה, אנחנו רוצים לשמוע

אבנר-

אבא לא עכשיו

שרהלה-

למה, אבנר, זה נורא מעניין.

שרה-

תספר להם מה כתבת, נתן.

נתן-

שרה די. זה לא נעים לי

חבויניק-

נו, עכשיו כבר לא ניתן לך להתחמק.

אבנר-

עזוב עכשיו, אבא

חבויניק-

מה כתבת לו – שכן יברח? התחלפת עם האמא בתפקיד?

נתן-

אני אספר לך מה כתבתי. בקיצור: כתבתי לאבנר – אתה חייל ועומד להילחם באויב הקם עלינו להשמידנו. אבל הסכנה במלחמה היא לא רק מצד האויב אלא גם מאבדן צלם אנוש שבנו. אז כשהחוק והסדר מתפוררים, כשהאדם הופך לחיה הנלחמת על חיה – זכור שאתה חייל יהודי וחייל יהודי לא רוצח לא אונס ולא מתעלל באזרחים. חייל יהודי לא בוזז ולא לוקח שלל. לא למען זה יצאנו למלחמה. ואם בכל תחליט לבזוז ולקחת שלל – אל תחזור איתו הביתה.

חבויניק-

גם אתה אמרת לו לא לחזור הביתה? – כבר היית בא הנה אחרי המלחמה, אבנר.

אבנר-

אתם מבינים איך הסתבכתי

נתן-

ואבנר שלנו, אני גאה בכן שלי – הלך למלחמה, הצטיין בקרבות ואפילו הציל ממות באמצע הקרב ילדה ערביה קטנה שנפצעה בטעות. וזה הנה תעבירו – זה קטע מעיתון "במחנה" שכתב על כל הסיפור קטע העיתון עובר מיד ליד

חבויניק-

כולם הלכו למלחמה להרוג ערבים אתה הלכת להציל ערבים?

לאה-

הזכרת קודם על השואה שהרבה אנשים מתו – אז אצלנו דווקא האריכו ימים ברוך השם כי הגנים (במלרע) אצלנו כנראה מאד טובים.

שרה-

מה אמרת?

לאה-

הגנים שלנו. זה משהו בביולוגיה. לדוגמא הסבא של שרהלה בן 95 עד ימיו האחרונים היה אוהב לאכול סחתין. אמרנו לו סבא – איך הארכת ימים כל כך – הוא אמר – "מהסחתין".

שרה-

כל הכבוד

נתן-

מה זה סחתין?

לאה-

היו מערבבים לו שם כל מיני דוחן ושיבולת שועל, עם הרבה פול והרבה בצל-סחתין. הוא היה אומר לנו – "תאכלו כל יום סחתין במשך מאה שנה – תחיו הרבה".

שרה-לה-

סבתא שלי הייתה מעשנת נרגילה עד גיל 90

לאה-

הרי גרנו עם ערבים בעיר העתיקה – אז אצלנו גם הגפילטע פיש זה בא עם טחינה

נתן-

סליחה רגע, בעניין הגנים - גם הסבא של אשתי האריך ימים.

שרה-

עד גיל 117. ביוולדת 117 אמרו לו "סבא, שתזכה לימות המשיח". מה יגידו לו – עד מאה ועשרים? הנה, יש לנו קטע עיתון – "היהודי הכי זקן בעולם". הבן שלו גם – חי עד 98 ובסוף דרס אותו קומנדקר של המשטרה הבריטית ברחוב אלנבי בתל אביב. כולם מעיינים.

חבויניק-

כל הכבוד.

לאה-

אבל אם אתם מהשואה בפולניה איך זה הוא נדרס באלנבי, זה קצת לא מסתדר לי.

שרה-

הוא עלה לארץ כבר בשנות העשרים.

לאה-

כן, מי שהיה לו שכל – עלה לארץ.

חבויניק-

אז זאת אומרת שאתם ניצולי שואה.

נתן-

הבנת נכון.

חבויניק-

אז בטח מגיע לכם פיצויים? שילומים?

נתן-

מגיע. כן.

חבויניק-

מצוין.

נתן-

אבל ויתרנו על זה.

חבויניק-

מה אמרת? לא שמעתי.

נתן-

אנחנו לא לוקחים כסף מהנאצים.

חבויניק

למה?

נתן

אנחנו לא נוגעים בכסף טמא, לא קונים שום דבר גרמני – חרם מוחלט. וכך חינכנו את הילדים. ואנחנו מאד גאים על זה.

חבויניק-

ולפני השואה כמו שאומרים הייתם – מה? אמידים, עשירים, פחות עשירים.

שרה-

לאבא שלי היו אדמות בכפר והיה מפעל.

חבויניק-

באמת? מפעל למה?

שרה-

לשמן.

- מה את אומרת !
- חבויניק-
נתן-
אבא שלי היה מנהל חשבונות .
- חבויניק-
נו , אצלי המנהל חשבונות נוסע בפרייבט .
- נתן-
אבא שלי הלך ברגל
- לאה-
אז בכל זאת הייתם יכולים לדרוש מיליונים , לא ?
- נתן-
אולי . אבל בזמנו החלטנו שלא .
- חבויניק-
אז אולי הגיע הזמן . אני מבין שאתם בתור עיקרון , שאני לא מבין אותו , לא רציתם לגעת בכסף גרמני אבל אולי הילדים ירצו . לא ?
- נתן-
לא
- חבויניק-
למה לא
- נתן-
ככה לא .
- חבויניק-
אבל אם אפשר שהגרמנים ישלמו את החתונה ימח שמם למה לוותר להם .
- נתן-
כי כך החלטנו וזה מה שיהיה .
- שרה-
נתן
- אבנר-
אבא ...
- נתן-
שרה , אני לא אומר לאדון חבויניק איך לחנך את הילדים שלו וממי לקחת כסף ואני אשמח אם גם הוא יתעסק בעניינים שלו .
- חבויניק-
אבל זה המון כסף – גברת לבבי , רק ממה שתקבלי מהגרמנים עבור המפעלים של הוריך תוכלי לקנות חצי חולון לילדים .
- אבנר-
המפעלים של הוריך ? סבא היה תעשיין ?
- שרה-
לסבא ז"ל הייתה מפעל קטן לשמן והייתה לו מחלבה לייצור חמאה וגבינה . גבינות .
- נתן-
בדיוק – הייתה לו בחצר פרה והוא חלב אותה .
- שרה-
אתה יכול לצחוק . לא זכית להכיר אותו .
- נתן-
צוחק , לא צוחק - אני רק מצפה לקבל קצת רספקט לערכים שאני מאמין בהם . גם ממך אם אפשר . מר חבויניק , כמו שעוד מעט יסתבר לך לא את הכל אפשר לקנות בכסף . את המצפון שלי למשל אי אפשר וגם לא את הסליחה שלי . וכשהרוצחים יימח שמם שהשמידו את כל המשפחה שלי מציעים לי מאתיים מארק תמורת אמא ומאה מארק לכל אחות שנרצחה , כשהרוצחים מנסים לשחד אותי כדי להתקבל חזרה למשפחת העמים - אני לא אפתח להם את הדלת . נקמה – כן . דראון עולם – כן . אבל שום שילומים ושום סליחה - וסליחה שאני מעכיר את האווירה החגיגית ש... אירגנתם פה .

חבויניק-

אתה תמים, לבבי. כבר בן גוריון פתח להם את הדלת בלעדיך, כבר לקח מהם וסלח להם

נתן-

כן כן – לאלה שלא היו שם קל מאד לסלוח, לכל אלה שהמשיכו את החיים שלהם כרגיל בזמן שאנחנו עלינו שם בלהבות.

חבויניק-

ביקשו ממך לסלוח? קח את הכסף ואל תסלח. מספיק הפסדתם בשואה – הגיע הזמן גם להרויח קצת, לא, אבנר?

נתן-

אז אני מניח שאדוני שהוא יהודי שומר מצוות עם רבי צמוד בחנייה היה מסכים תמורת שילומים גם לחלל שבת, או לאכול חזיר – או אני טועה

לאה-

חס וחלילה.

חבויניק-

זה לא אותו דבר

נתן-

מבחינתי כן. וגם מבחינת הבן שלי שקרוי על שם הסבא שלו שנרצח.

חבויניק-

אז אתה למעשה בעד "רצחת וגם ירשת". הם הרי רוצים להחזיר לך את הירושה שלך. למה להשאיר את זה אצלם? ועוד מרצון? איזה שכל זה?

לאה-

(קמה להגיש את האוכל) נו באמת יעקב, על טעם ועל ריח אין מה להתוכח, לא צריך לריב על שטויות. איש באמונתו יחיה. בואו נאכל. (רומזת לשרהלה להביא את המגש) אני הכנתי אוכל מאד טעים לכבוד ההורים של אבנר, ושרהלה עזרה לי. אולי בינתיים תשירו משהו לכבוד הזוג הצעיר? אולי "ירושלים של זהב" אני כל כך אוהבת את השיר הזה

חבויניק-

אולי אחר כך.

אבנר-

איזה יופי, מה זה? זה הסחתין שאמרת קודם?

לאה-

לא, קוראים לזה, יש לזה שם באנגלית, שרהלה איך אמרת שקוראים לזה – ביף? ביף? אני כל הזמן שוכחת

שרהלה מגיעה עם מגש ועליו צלי מפואר

שרהלה -

ביף וולינגטון

לאה-

וולינגטון, אנשים ממצייאים שמות. זה פשוט מאפה של בצק עלים עם פילה בקר ופטריות שהכנתי,

אבנר-

זה נראה מצוין, לא, אמא? גם הריח מאד טוב. אני מת מרעב.

לאה-

יעקב אתה תחתוך, בסדר

חבויניק-

בשמחה רבה

אבנר-

הכל מאותו סרויס, נכון? הצלחות והמגש הזה, תסתכלי אמא – הפס הזה סביב הצלחת זה זהב אמיתי?

חבויניק-

ומה אתה חושב שמרמים אותך, אבנר?

בוחנים את הצלחות

זאת חרסינה מאד עדינה (מקיש שתצלצל)

- אבנר- זה שוייצרי ?
- לאה- לא יודעת בדיוק
- נתן- תסתכלי מלמטה , מה כתוב ?
- לאה- זה גרמני אני חושבת ...
- נתן- אז אתם קונים תוצרת גרמניה ?
- לאה- חס וחלילה .
- שרהלה – לא קנינו את זה
- לאה- יעקב יודע. יעקב, איזה תוצרת הסרויס?
- חבויניק- איכפת לי איפה הם קנו את זה ? העיקר שזה יפה ועולה הרבה כסף .
- אבנר- אה , זאת מתנה . הם לא קנו את זה .
- שרהלה- אבא שלי הביא את זה מהעיר העתיקה מאיזה בית של ערבי
- נתן- מה ?
- שרהלה- באותו יום שכבשו את ירושלים
- לאה- שיחררו
- שרהלה- שיחררו. באותו יום , עוד היו יריות ברחובות , לא אבא?
- חבויניק- משנה מה היה ברחובות ? העיקר שעכשיו הסרויס זה פה
- לאה- יעקב הרי נולד ברובע היהודי , אז הוא מכיר איפה גרים העשירים שלהם- אז דבר ראשון הוא רץ לכותל ומייז אחר כך לבית של נשאיבי בשייח ג'ראח
- נתן- שייח ג'ראח זה לא איפה שנלחמת, אבנר ?
- חבויניק- אדון לבבי , גם לי לא היה קל להיכנס לשם . הם לא השאירו לי את המפתח מתחת לשטיח הקטן .
- לאה- כעסתי עליו שרק זה מה שהוא הביא
- חבויניק- היא כעסה עלי ... ארבעה ארגזים של צלחות סחבתי בלי אוטו והיא כועסת עלי . אם הייתי עולה חס וחלילה על מוקש כמו מוישלה ויינטראוב מה היית אומרת
- לאה- אוי, זה בן דוד שלי , מסכן . הוציא שטיחים מוילה של ערבי בדרך חזרה עלה על מוקש נעל .
- חבויניק- נשאר עם השטיח אבל בלי רגלים ללכת על השטיח
- שרהלה- יו, לא נעים

- לאה-
הנה השטיח הזה זה ממנו . אשתו אמרה שהיא לא רוצה את זה בבית .
חבויניק-
מה לא נעים שרהלה
שרהלה
לא הבנת ?
לאה-
שרהלה מה לא נעים ?
חבויניק-
הבנתי הבנתי טוב מאד . אני לא מתנצל על הסרויס שלקחתי . שבזזתי מנשאשיבי . במלחמת השחרור הם
בזזו את הבית של הורי ברובע היהודי בלי לחשוב פעמים . ככה זה - פעם הם פעם אנחנו . החיים זה לא
שיעור בפילוסופיה . חבל שלא לקחתי להם גם את הטלוויזיה ועוד כמה שטיחים יפים .
לאה-
אולי נשיר משהו , איזה שיר יפה .
שרהלה –
ירושלים של זהב ?
אבנר-
מה זה , זה נורא טעים
שרהלה-
פילה
אבנר-
דג ?
שרהלה-
בשר איזה דג .
אבנר-
זה כל כך רך . אמא למה אצלך לא יוצא כזה רך .
לאה-
גברת לבבי , אני שמה לב שאת לא אוכלת
חבויניק-
תאכלו תאכלו זה החלק הכי טוב בבהמה .
לאה-
זה פילה בקר . זה הבעלים של הבית מטבחיים באורוגוואי שולח ליעקב במיוחד .
חבויניק-
חסר לו שלא ישלח . למה את לא אוכלת גברת לבבי , את חוששת לכשרות ?
שרה-
יש לי קצת כאב בטן , אני מצטערת .
חבויניק-
את באמת קצת חיוורת , תשתי קצת יין
נתן-
למזוג לך , שרה ?
חבויניק-
תן , אתה תאכל , אני אמזוג לה .. זה יין משובח גברת לבבי , לא הסירופ שמוכרים בארץ בתור יין
לקידוש . הרי אסור לעשות עליו "בורא פרי הגפן" מרוב שאין בו ענבים – רק סוכר
שרהלה-
כמו בנקניקים של אבא שמותר למרוח חמאה בסנדביץ' כי אין בהם בשר
חבויניק-
שרה'לה , לא צריך לגלות הכל בפגישה ראשונה .
שרהלה-
תספר מה סבא אמר לך לפני שמת –

חבויניק-

זה בצחוק . אבא שלי לפני מותו – אבא שלי ייסד הרי את המפעל – אמר לי "יעקב , גם מבשר אפשר לעשות נקניק " . היה יהודי בדחן הסבא של שרהלה . והזמנים היו לא קלים .

שרה-

נתן , אתה לא מגזים בשתיה ?

נתן-

אני בסדר .

לאה-

אולי נשיר קצת ? לכבוד ה – הפגישה . יש עכשיו כל כך הרבה שירים יפים מהמלחמה

שרהלה-

ירושלים של זהב ?

חבויניק-

אני חצי שירים לא מכיר הייתי עסוק כל המלחמה לא היה לי רגע זמן לשיר .

לאה-

שרהלה , אז את השיר היפה של ירושלים נשבענו כולם עם השישה המיליון , זה מאד מתאים היום

שרהלה –

(שרה)

באנו אליך מים ומצפון
שבעים דורות ושישה המיליון
באנו אליך עירו של דוד
לך כל בנינו הם אש התמיד

עלו בחומות באו בעיר הבחורים
הלמו רגלי המבשר על ההרים
ירושלים נשבענו כולם
לא נפקירך עוד מכאן עד עולם

מוחאים לה כפים

חבויניק-

טוב אבנר, אחרי שקצת היכרנו , מה החלטתם - מתי חשבתם להתחתן .

שרהלה-

אנחנו עוד לא יודעים

חבויניק-

אז מה דעתכם על ל"ג בעומר בעוד חודשיים ? יש לי מיד אחר כך נסיעה ארוכה לדרום אמריקה

אבנר-

מה בעוד חדשיים ?

לאה-

החתונה שלכם

נתן-

מה ? מה הוא אמר

לאה-

בעוד חדשיים

נתן-

למה בעוד חדשיים ?

לאה-

למה לחכות ?

נתן-

למה לחכות ? הוא סטודנט

חבויניק-

אז אתם מציעים שיתחתנו בעוד כמה – שבע שנים ? כמו יעקב אבינו ?

נתן-

כשהמחותן הוא לבן הארמי אז החתן הוא יעקב אבינו .

חבויניק-

יפה . כשהאבא של החתן תלמיד חכם – אתה מקבל תשובות לפרצוף . למה לחכות אנחנו שואלים

נתן-

כי הוא ילד

אבנר-

עוד פעם ילד ? בשביל לשחרר את ירושלים ולהיות קצין אני לא ילד ?

נתן-

אבנר תהיה בשקט

אבנר-

מה ? אני מתחתן פה לא אתם

נתן-

ואתה מוכן להתחתן בעוד חדשיים

אבנר-

למה לא ?

נתן-

כי אתה לא מפרנס את עצמך איך תפרנס אשה

אבנר-

אני אעבוד . אבא של שרהלה היציע לי עבודה במפעל שלו

שרה-

בתור קצב ?

חבויניק-

בתור קצב ? קצב צריך ניסיון .

אבנר-

בתור כלכלן

חבויניק-

נו, עוד לא בתור כלכלן, אולי בתור מנהל חשבונות. כמו אבא.

לאה-

אבל רגע, יעקב עוד לא שתינו לחיים, לא אמרנו מזל טוב, לא שברנו צלחת

חבויניק-

היא דואגת על המזל טוב היא דואגת. עוד יהיו כל כך הרבה מזל טוב מהשניים האלה שהלשון תידבק לך

. לא שרהלה ? שרהלה אמרה שהיא רוצה הרבה ילדים

שרהלה-

מתי אמרתי ?

חבויניק-

יש עוד ענין לקחת בחשבון – לא הבן שלכם ולא הבת שלי חרדים ממאה שערים - להכריח אותם, בתקופה כזאת באביב להתאפק זה הרי ממש צער בע"ח. לא ? את מבינה מה אני אומר, גברת לבבי – זה ההורמונים

שרה-

שיתאפקו, שיעשו מקלחת מים קרים.

לאה-

שרהלה, תעזרי לי להוריד מהשולחן (קמות לצאת)

שרה-

סליחה, איפה כאן השירותים ? (מראים לה. היא יוצאת)

חבויניק-

שהחיינו, הנשים הלכו אפשר לדבר ביזנס. מה הבעיה, אדון לבבי ? זה משהו שאפשר לפתור ?

נתן-

הוא צריך לגמור ללמוד.

חבויניק-

אז נחזיק אותם שנתיים שלוש ? זאת לא בעיה. כך נהוג – כשהחתן בחור ישיבה הוא חי על חשבון האבא של הכלה. זה מנהג מאד יפה.

נתן-

זה מנהג גלותי של פרזיטים . אף אחד לא צריך לממן את הבן שלי

חבויניק-

או,אתה דואג לי ? לי אל תדאג . נרשום אותו במפעל.

נתן-

הוא לא יכול לעבוד עכשיו במשרה מלאה -

חבויניק-

אני אמרתי יעבוד ? אני אמרתי יקבל משכורת

נתן-

בלי לעבוד

חבויניק-

הוא היחיד ? כל המשפחה רשומים אצלי ומקבלים משכורת בלי לעבוד . אתה הרי מנהל חשבונות אתה לא מכיר טריקים כאלה ?

נתן-

לא

חבויניק-

אז הנה , תלמד - אני משלם להם 1000 אבל מדווח על 3000 וככה לא משלם מיסים בכלל . ועוד מקבל הטבות מהממשלה . זה כלכלה , אתה מבין אבנר ?

נתן-

והם מסכימים לזה

חבויניק-

מסכימים לזה ? הם עומדים בתור לזה . מי היה מסרב לקבל 1000 לירות לחודש ולא לעשות כלום . ברוך השם , כולם בני משפחה וכולם מקבלים כסף חינם וכולם אוכלים מהיד שלי . למה שייוותרו על זה ? אתה לא שותה , אני שם לב .

נתן-

מה זה

חבויניק-

מה זה ... אתה הורג אותי . זה וויסקי . אף פעם לא שתית וויסקי

נתן-

אני לא שתיין גדול .

חבויניק-

תה

נתן-

בעיקר תה

חבויניק-

יותר זול זה בטוח . אבל אני אומר : לפני שהתולעים יאכלו אותנו – לפחות נהנה קצת. לבבי , לא רק בני משפחה שלי . גם בני משפחה של הפקידים במכס , של המשגיחי כשרות - כולם מתפרנסים ממני ברוך השם . חוץ משר האוצר .

נתן-

אני הייתי חושש

חבויניק-

בגלל זה , אדון לבבי אתה נוסע באוטובוס ומשלם משכנתא

נתן-

עדיף לי לישון טוב בלילה

חבויניק-

אם גברת חבויניק לא תפריע לי בנחירות שלה גם אני אישן טוב בלילה . צריך קצת שכל זה הכל , הכסף שוכב צריך רק לקחת אותו שיעשה עוד כסף . למשל הבשר שאכלת היום – היה טעים לא ?

נתן-

מאד טעים . אף פעם לא אכלתי בשר כל כך רך .

חבויניק-

בבקשה . פילה בקר . אני מוכר כזאת חתיכה באולי מאה חמישים לירות לקילו , למבינים . אז מה הטריק? או, שלפילה בקר יש בן דוד , פילה מדומה קוראים לו – הוא נראה אותו דבר , בא מאותה פרה אבל - עולה עשרים לירות קילו כי הוא מדומה . הוא דרעק לא בשר .

נתן-

פעם ראשונה אני שומע על הפילה הזה . הייתי בטוח פילה זה סוג של דג .

חבויניק-

אוי , אתה הורג אותי . איך יהיה לך ילד כלכלן עם כזה אבא לא כלכלי .

נתן-

אז מה הטריק

חבויניק-

מה הטריק – מאד פשוט . על הקרטון בטיקטה כתוב פילה מדומה אבל בפנים יש פילה אמיתי . את המכס אני משלם לפי פילה מדומה אבל מוכר לפי פילה אמיתי .

נתן-

הבנתי , אתה מביא יהלומים אבל משלם מכס על זכוכיות .

חבויניק-

הנה , אתה רואה , התחלת לתפוס . (שרה חוזרת) גברת לבבי , אני מקלקל את בעלך . כל הערכים שלו הולכים פייפן .

שרה

נתן , אתה לא שותה קצת יותר מדי ?

נתן

אני בסדר

לאה-

(נכנסת מהמטבח) אבנר , שרהלה מבקשת שתבוא רגע למטבח . (אבנר יוצא) נו יעקב , התפשרתם על המועד חתונה ?

חבויניק-

אני מרגיש שיש איזה בעיה אצלכם בקשר לכל העניין . מה הבעיה

לאה-

אתה לא מבין , יעקב ? זה לא פשוט לחתן בן . זה פתאום המון הוצאות , נכון ?

שרה-

הבעיה היא אנחנו רק עכשיו גמרנו לשלם את המשכנתא על הבית שלנו – עוד לא הספקנו לצבור כסף לחתונה . לא חשבנו שיקטפו אותו כל כך מהר .

נתן-

על מה את מדברת ? לא מדובר בכסף , מר חבויניק . אלא בעיקרון -

חבויניק-

שוב עיקרון ?

לאה-

אז מה שאני אומרת זה שנעשה כמנהג ירושלים

שרה-

מה זה מנהג ירושלים

לאה-

מנהג ירושלים זה חצי חצי .

שרה-

מה חצי חצי

לאה-

אצלנו נהוג חצי חצי . נכון יעקב ? כשאנחנו התחתנו הצד שלי שילם חצי וצד החבויניק חצי

שרה-

אז מצוין . גם עכשיו הצד שלך ישלם חצי וצד החבויניק חצי , כמו שנהוג אצלכם . אנחנו לא סוחרים . אנחנו מתפרנסים ממשכורת אחת .

נתן-

סליחה , זה לא עניין של כסף . הילד הזה הוא בבת עינינו . יש לו מסלול בחיים . מה בוער ? מה ההגיון לשים את העגלה לפני הסוסים

חבויניק-

בפרקי אבות כתוב – בן שמונה עשרה לחופה . הוא כבר מאחר בשנתיים . דיברתי איתו קצת – הוא עושה לי רושם של איש מבוגר מספיק

שרה-

הם בקושי מכירים אחד את השניה

חבויניק-

אז אני מבין שיש לכם בעיה עם הבת שלי .

נתן-

את זה לא אמרנו

שרה-

אנחנו לא מכירים אותה מספיק כדי שתהיה לנו בעיה . אבל אולי לכם יש איתה בעיה שאתה מזדרז כל כך למסור אותה .

חבויניק-

גברת לבבי למה את רומזת

שרה-

לא רומזת כלום – בודקת .

חבויניק-

אני , גברת לבבי , עושה רק מה שהסמיכו אותי לעשות – לפגוש אתכם ולדבר איתכם . להתחתן הם החליטו לבד .

שרה-

זה לא בדיוק מה ששמענו .

חבויניק-

אז בבקשה , אני לא מכריח פה אף אחד – אני מאבנר הבנתי שהוא רוצה להקים משפחה עם שרהלה . אם לא – לא מוכרחים . לאה , תקראי להם ונודיע שהכל מבוטל .

לאה-

אבנר , שרהלה – תיכנסו רגע – ההורים של אבנר רוצים להגיד לכם משהו ..

אבנר-

כן . אבא – מה אתם רוצים להגיד

חבויניק-

ההורים שלך מתנגדים לחתונה . הם לא רוצים שתחתנו

אבנר-

מה ?

חבויניק-

הם , יש להם מסלול בשבילך והם לא מוכנים שנסיט אותך מהדרך

נתן-

סליחה , אני יכול לדבר בשם עצמי בלי עזרה

חבויניק-

בבקשה

אבנר-

סליחה ? אנחנו מתחננים בעוד חדשיים ולא איכפת לי אם אתם מסכימים או לא מסכימים .

נתן-

למה ? מה הסיבה

אבנר-

ככה , טוב ? ככה אני רוצה . אתם שאלתם מישוהו לפני שהחלטתם ? אף אחד . אז גם אני לא

שרה

לנו לא היה את מי לשאול . הלואי והיה לי את מי לשאול .

אבנר-

ואני לא רוצה לשאול . בגלל זה לא סיפרתי לכם . ידעתי שתתחילו עם העיכובים שלכם והבעיות שלכם . נמאס לי , את מבינה ? נמאס לי שאתם מחליטים מה אני לומד , אם אני לומד , איפה אני לומד , מתי אני לומד וכמה אני לומד – נמאס לי מהדאגנות שלכם , והפחדנות שלכם והזהירות שלכם והשתלטנות שלכם . מספיק

שרה-

אתה צודק , מספיק . מעכשיו אבא של שרהלה יחליט בשבילך אם אתה מתחתן , ועם מי אתה מתחתן , ומתי אתה מתחתן , ואיפה אתה מתחתן . מהיום אתה חופשי לעשות מה שמתחשק לך בתנאי שזה מתאים ללוח זמנים שלו כי הוא נוסע לדרום אמריקה להביא בשר .

חבויניק-

גברת לבבי , אני בתור איש עסקים יש לי שמיעה טובה מאד – מה האיש אומר ומה הוא מתכוון . אני כל הזמן הרי שואל מה הבעיה ? כבוד ? גיל ? תאריך ? ייחוס ? השכלה ? ומה המסקנה שאני מגיע – הבעיה זה פינגסים מה שנקרא . כסף . אז חבל שלא דיברנו על זה תיכף . אנחנו בשביל הכבוד שלכם הצענו חצי חצי אבל יש חצי חצי ויש חצי חצי . יש חצי גדול וחצי קטן , יש חצי עכשיו חצי אחר כך – היה אחד הציעו לו נקניק עשוי מלשונות של זמירים . לא האמין – נקניק שלם עשוי מלשונות של זמירים ? כל הזמירים בעולם לא יספיקו לנקניק כזה . אמר לו המוכר – לא כל הנקניק לשונות זמירים – זה חצי חצי . חצי נקניק לשונות זמירים – חצי בשר של סוס . עדיין , בשביל חצי נקניק צריך לשחוט את כל הזמירים באירופה איך יכול להיות . אמרו לו – חצי חצי – על כל לשון זמיר אחד – סוס אחד . זה חצי חצי . אז אם אנחנו נותנים דירה שלושה חדרים אתם תתנו , אני יודע , איזה לשון של זמיר –

נתן-

(במפתיע) אנחנו ניתן את הרהיטים .

חבויניק-

מה הכוונה ?

שרה-

נתן -

נתן-

מה הכוונה – מטבח , סלון , חדר שינה וכשיבואו ילדים חדר ילדים . אנחנו לא צריכים טובות מאף אחד , שרה

חבויניק-

טוב, אז אם כך אנחנו נשלם את החתונה

נתן-

אז אנחנו נעשה את האירוסין

לאה

עכשיו זה האירוסין בשביל מה צריך עוד אירוסין

נתן-

גם לנו יש מנהגים , לא רק לירושלמים . אצלנו , גברת חבויניק , נהוג שגם צד החתן משתתף באירוסין לא רק צד הכלה שמחכה פה מאחורי הדלת . גם לנו יש קרובים – לא רבים כמו לכם , כי לא נשארו הרבה – אבל בכל זאת . זה הבן היחיד שלנו ומסיבת האירוסין תיערך בחולון בנוכחות כולם . על חשבוננו שרה-

נתן

נתן-

שרה !! מספיק עם זה ! אף אחד לא יעשה עלי רושם עם הנקניקים שלו והסיפורים שלו והמכוניות שלו שרה-

נתן אתה יצאת מדעתך , אתה שתית יותר מדי

נתן-

לא שיכור . לא שיכור !! הנה , אני הולך ישר , הנה – אני זורק ותופס . פחות או יותר . וגם מה שסיכמנו קודם , כשהאבא של שרהלה הציע להחזיק את הזוג על חשבוננו – גם זה . לא צריך ! חצי חצי – תתן אתה ששה צ'קים ואני אתן ששה צ'קים . אבל מראש ! שלא יצטרכו לבוא להתחנן כל חודש בפני הגביר , כמו הרעבע שלו .

אבנר-

אבא אתה מגזים

נתן-

עכשיו אתה, חתן – שמעתי דיבורים על אוטו שהבטיחו לך לכבוד האירוסין או החתונה או השד יודע מה נכון או לא נכון.

אבנר-

נכון

נתן-

כן, מה קורה עם זה? מתי אתה מקבל אותו? על איזה אוטו מדובר? מתי אתה מתכוון לקנות אותו אדון חבוניק?

חבוניק-

ברגע ש-

נתן-

ברגע שמה? הזמנתם פה אנשים לאירוסין – מה עם ההבטחות שלך? איפה המפתחות? זה יהיה קדילאק כמו שלך או שברולט?

חבוניק-

אבנר, אני אמרתי איזה אוטו? איזה דגם, איזה יד, איזה נפח מנוע, איזו שנה?

אבנר-

מה הכוונה?

נתן-

תיארתי לעצמי שזה יהיה הסוף ולכן אתה מודיע עכשיו שהדירה תהיה חדשה ותהיה לידינו בחולון בלי שום חכמות. ושהחתונה תהיה באולם המפואר ביותר בתל אביב ובתפריט יהיה מנה ראשונה בשר, שניה בשר וגם הקינוח בשר. מאורגוואי. קדימה.

חבוניק

אין שום בעיה

נתן-

ועכשיו אם אתם מתעקשים אפשר להגיד מזל טוב.

לאה שוברת צלחת.

תמונה 7

אותו לילה, בדירה בחולון.

נתן-

הרגע שבו הבן הבכור שלי, קם ומודיע לנו – אבא אמא, אני מצפצף על דעתכם, אני בז לערכים שלכם, אני לועג ליושר שלכם, כאילו מיישהו היפנט אותו, כאילו מיישהו השתלט לו על הנשמה -

שרה-

בסדר, תאשים את כולם, נתן, תאשים אותי תאשים את הבן שלך – רק את עצמך אתה מוציא נקי. לא אתה נפלת שם לתוך מלכודת כמו ילד בן שלוש. הוא צחק ממך. הוא רימה אותך. הוא הוביל אותך בעיניים פקוחות לתוך הבור ואתה בום – נפלת.

נתן-

את עוברת את הגבול שרה. זה ייגמר לא טוב.

שרה-

אתה לא מפחיד אותי. ראיתי מה אתה שווה.

נתן-

מה רצית שאני אעשה – כל מה שאמרתי יצאתם נגדי. גם את וגם אבנר. פתאום את בעדו פתאום את מבינה אותו.

שרה-

שכה יהיה לך טוב

נתן-

לא יצאת נגדי בענין הפיצויים מגרמניה?

שרה-

בעניין הזה כבר מזמן יצאתי נגדך. אני לא חושבת כמוך – מה תעשה לי? הוא צודק לגמרי. בכל העולם כולו – אתה היחיד שלא לוקח מה שמגיע לו. ואל תתחיל לנאום לי עכשיו על המצפון. המטומטם היחיד בארץ. בעולם! שחושב שאם הוא לוקח מהם מה שמגיע לו – זה אומר שהוא סולח להם. הוא צודק ותגיד מה שאתה רוצה.

נתן-

בבית את יכולה להגיד מה שאת רוצה – לא כשאנחנו שם. לא כשאני נלחם על החינוך שלנו והערכים שלי והמצפון שלנו

שרה-

אני נחנקתי שם! אני רציתי למות שם! את הנשמה היקאתי שם! אתה התלקקת שם מכל מה שהיגישו לשולחן, אתה הערצת את הבית שלהם והצלחות שלהם והרעבע המגמגם שלהם. אתה עמדת שם והרבצת נאומים עם הכוס יין ביד בילבלת לכולם את המוח עם השטויות שלך

נתן-

השטויות שלי

שרה-

השטויות שלך. בן אדם צריך לדעת איפה הוא נמצא. כשאתה יושב עם גנב שודד בוזז צלחות, גנב שטיחים – אתה לא מלמד אותו מוסר כמו כמו כמו.

נתן-

את הכרחת אותי לספר מה כתבתי לאבנר

שרה-

כדי שאולי הם ייעלבו והכל יתבטל. כי אתה היית צריך לקום ברגע שהפרה הזאת סיפרה על השטיחים והצלחות והסכום היית צריך לקום וללכת ולקחת את אבנר איתנו. כי ברגע הזה הייתה לך הזדמנות לפוצץ הכל וללכת. אבל אתה ישבת שם במושב ליצים הזה מאושר שנתנו לפליט העולה חדש מפולניה לשבת עם האריסטוקראטים לשולחן.

נתן-

התביישת בי?

שרה-

כן

נתן-

למה

שרה-

כי היית חלש אני שונאת חלשים .

נתן-

אני הייתי חלש

שרה-

היית חלש ועני ומושפל והוא היה חזק ועשיר וערמומי כמו איש עסקים והוא ציפצף על הערכים שלך , והמצפון שלך והמוסר החלש שלך . זאת האמת

נתן-

זה מה שחשבתי – הוא מצא חן בעיניך . הכריש הזה מצא חן בעיניך . בגלל זה כישכשת בזנב והמצאת סיפורים על המפעלים של אבא שלך .

שרה-

הוא לפחות לא מתחבא מאחורי תירוצים עלובים . הוא בגילך והוא יותר מוצלח ממך .

נתן-

במה , בנקניקים שלו ?

שרה-

תראה נתן , זה מאד פשוט , חשבון – אנחנו רצינו שהחתונה תתבטל , הוא רצה שהיא תקיים – מי ניצח ? הוא . אנחנו רצינו לדחות עד סוף הצבא של אבנר – אולי אבנר יתחרט , אולי היא תתחרט – מי ניצח ? גם הוא והחתונה תהיה בעוד חודשיים . ואם כבר תהיה חתונה אמרת , נפשוט ממנו את המכנסים שלו – והוא רצה לשלם לא רק את המכנסים גם את התחוננים – ומה הסוף ? אתה התנפחת והתחייבת להוציא מאות אלפי לירות שאין לך ועכשיו אתה יושב ובוכה והוא יושב וצוחק . "עלי .. עלי .. חצי חצי . יהיה בסדר שרה , עלי . אנחנו נשלם " . מי צריך עוד אירוסין ? "בחולון!" . הפרה כבר שברה צלחת , הקרובים המשוניים שלהם כבר שתו לחיים , הרעבע כבר גימגם ברכות – אבל אתה – "אירוסין בחולון" . את מי תזמין לאירוסין האלה ? כל הקרובים שלנו עלו בעשן השמימה . "משכורת חודשית – עלי , חדר שינה – עלינו . מטבח עלינו , סלון עלינו " . זה מאתיים אלף לירות – מאיפה תיקח אותם ?

נתן-

די !!

שרה-

נתן , למה עשית את זה

נתן-

לא יודע

שרה-

מה קרה לך שם ? יצאת מדעתך ?

נתן-

כן

שרה-

למה ?

נתן-

בגלל כל הסיבות . כל מה שאמרת . הסתכלתי בעיניים של אבנר . הוא התבייש בי . שניכם התביישתם בי

שרה-

אז מה אתה חושב לעשות

נתן-

לקחת משכנתא על הבית

שרה-

כבר יש משכנתא על הבית

נתן-

אז נמכור אותו ונעבור לדירה קטנה יותר

שרה-

יותר קטנה מזאת ?

נתן-

אני מנסה למצוא פתרון

שרה-

אני אמכור את הדירה שלי כדי לממן דירה גדולה לבת של הקצב העשיר? אני עוזבת אותך היום, נתן

נתן-

אז מה לעשות

שרה-

אולי תסכים לקחת פיצויים מהגרמנים.

נתן-

עדיף לי למות קודם

שרה-

אז אני לא יודעת.

נתן-

אני אקח עוד עבודה. היציעו לי חצי משרה במשרד האוצר. אפשר לעשות אותה מהבית

שרה-

מה זה

נתן-

בדיקה של מאזנים, דוחות מס – אני גם אהיה פה וגם ארויח כסף

שרה-

כן המון כסף. נתן, תתקשר אליו ותבטל את זה

נתן-

מה לעשות? לטלפן אליו? סליחה, אני ילד קטן, סתם בלבלתי את המוח, אין לי גרוש? אנחנו הולכים להיות קשורים איתם לנצח – יהיו ילדים, שמחות, חגים – איזה פרצוף יהיה לנו מהם, מאבנר? – גם ככה אנחנו לא שווים הרבה בעיניו.

שרה-

דבר בשם עצמך, נתן. אני את האמא העגלה שלה מכניסה לכיס הקטן בכל תחום שיש. ביף שמלינגטון, אפשר לחשוב. עטפו קצת בשר בבצק והבן שלך עשה במכנסים מרוב התפעלות – כאילו הרגע יצא ממחנה ריכוז כאילו לא חסכתי מהפה שלי לבשל לו מעדנים מהיום שהוא נולד

נתן-

אני טיפש. איך את עם כל החכמה שלך התחנתת עם תמים טיפש

שרה-

טיפש אתה לא זה בטוח. קצת תמים אולי. לא הייתי מחזיקה מעמד יום אחד עם השור הזה הקצב הערמומי.

נתן-

אה, שקלת את האפשרות אני מבין

שרה-

נתן- מהרגע שנכנסנו – "כמה את יפה כמה את יפה" לא ראית איך הוא אכל אותי בעיניים כל הארוחה?

נתן-

אני שונא אותו. כל מה שאני מתעב – מצוי באיש הזה. כשיצאת לשירותים, איך הוא מתפאר בגניבות שלו בחכמות שלו, איך הוא מרמה את כולם – את האוצר, את המכס, מס הכנסה, מרמה בבשר, מרמה במיסים, כולם בכיס שלו, כולם אוכלים ממנו – והוא עוד מרויח מזה הטבות של המדינה כולם טיפשים, כולם מושחתים כולם לוקחים שוחד – רק הוא חכם. אתה מדבר איתו ואתה רק רוצה להתקלח, להוריד את הלכלוך שדבק בך. אני אף פעם לא הכרתי אנשים כאלה. שרה. אני הרי עובד במשרד רואי חשבון אני הרי מכיר את אנשי מס הכנסה, אנשים ישרי דרך, עובדים לפרנסתם – איך הוא הופך אותם בהבל פה לחבורת גנבים רודפי בצע.

שרה-

אז ננסה להפריד ביניהם, נודיע לאבנר שאנחנו לא מסכימים לחתונה הזאת.

נתן-

אז הוא לא יזמין אותנו לחתונה. ולא תראי את הנכדים אם יהיו לך

שרה-

לא בוער לי להיות סבתא. בוא נפריד ביניהם

- איך
נתן-
שרה-
או , אז יש על מה לדבר ?
נתן-
לא . הקדוש ברוך הוא מזווג זיווגים . אני לא אהרוס לו אותם .
שרה-
הוא הסביר לך איך הוא מרמה את כולם ?
נתן-
נו , אני אומר לך .
שרה-
אז תלשין עליו .
נתן-
מה
שרה-
תלשין עליו .
נתן-
למי
שרה-
למס הכנסה . למשטרה .
נתן-
למה
שרה-
שיחקרו אותו , שיהרסו לו את העסק . שיקחו לו את הקדילאק , שישברו לו את הסרויס שישברו לו
נתן-
את משוגעת , שרה ?
שרה-
למה ? נראה אותו קונה ילדים לחתונה בלי העסק שלו . זה לא הוגן , אנחנו והוא זה לא תחרות הוגנת .
לך למס הכנסה באופן אנונימי ותספר להם כל מה שהוא אמר לך .
נתן-
איך אני אעשה דבר כזה
שרה-
בקלות , נתן . זיווג משמים ? – אדרבא , אני רוצה לראות את אבנר נשאר איתה גם בלי הכסף של אבא .
בלי המשרה הפיקטיבית , בלי האוטו מתנה , בלי הדירה . אדרבא , שהאבה תנצח – אני בעד . תפסיק
לפחד נתן . אם היינו מחכים במלחמה שמישהו יציל אותנו מהגרמנים – לא היינו פה היום . זו מלחמה , זה
שחמט – אכלת לי רץ אני אוכל לך מלך . ולפעמים צריך להקריב חייל .
נתן-
להלשין עליו למס הכנסה
שרה-
להלשין עליו למס הכנסה
נתן-
זה רעיון גאוני שרה
שרה-
מה גאוני בו
נתן-
זה רעיון של מפלצת . להלשין על האבא של כלתך . על המחותן שלך ?
שרה-
כן .

נתן-

אני מעדיף למות ולא לעשות דבר כזה . אני קיבלתי צליפות שוט מהגרמנים ולא הלשנתי על קאפו יהודי למרות שהוא היה מנוול וגנב לנו אוכל מהפה , אני לא מלשין , שרה .

שרה-

אתה לא מלשין- אתה מדווח . אתה מדווח למס הכנסה שיש עבריינין , מושחת , רמאי שמנצל את המדינה , שגונב כסף מלקוחות , שבוזז - כל מה שהוא סיפר לך . עם הפילה הדמיוני שלו , עם הבשר שהוא מביא דרך השטחים המשוחררים בזול ומוכר ביוקר , איך הוא מעסיק את כל המשפחה שלו ומדווח להם שקר יש לך מספיק מה להגיד עליו .

נתן-

תפסיקי אני מבקש ממך . אני לא אדם כזה . אני לא איש של שנאה , אני לא הורס אנשים , משפחות , זה דיני נפשות שרה , איזה מין מוסר זה

שרה-

אתה מעצבן אותי , נתן . זה לא מוסר ? רק זה מוסר! אתה משלם מיסים – שגם הוא ישלם . אתה נותן את החלק שלך – שגם הוא יתן . ממה יקנו פה מטוסים, ממה יבנו בתי ספר , כבישים , טנקים ? שהמנוול יחזיר למדינה מה שהוא חייב , כל מה שהוא גנב עד היום – זה לא מוסר ? תגידי לי אתה זה צודק או לא

נתן-

שהוא יחזיר זה צודק . אבל אני לא מלשין על יהודי . בשום אופן .

שרה-

מה אתה אומר . יהודי רץ עם סכין לרצוח יהודי אחר – לא תעצור אותו ? לא תתקשר למשטרה ? למה מגיע לו יחס מיוחד - כי הוא חטף לי את הילד ? יש לי איזה סנטימנט אליו ולפרה שלו ? "על טעם וריח אין מה להתוכח..." , גוש בשר . הבן אדם פשוט נשוי לגוש בשר .

נתן-

זה לא ילך . אני לא יכול לעשות את זה . אני לא יכול להרויח מצרות של בן אדם

שרה-

מה להרויח ? מה אתה מרויח ?

נתן-

את עושה את עצמך ?

שרה-

מה אתה מרויח אני שואלת ?

נתן-

שרה , מי שמדווח למס הכנסה על העלמת מס מקבל מזה עשרה , עשרים אחוז .

שרה-

מאיפה אתה ממציא את זה

נתן-

זאת העבודה שלי , שרה . אנחנו במשרד כל הזמן מטפלים בלקוחות שהסתבכו עם מס הכנסה .

שרה-

זה לא ידעתי

נתן-

אז עכשיו את יודעת . הם יקחו אותך לחקירות , יתבעו אותך למשפט ויוציאו ממנו כל מה שהוא חייב פלוס קנסות . עשרה עשרים אחוז מזה הולך למלשין . ל...מי שדיווח .

שרה-

(אחרי שתיקה קצרה) ואתה עוד מחכה ? תתקשר עכשיו ודבר איתם

נתן-

לא

שרה

לא ?

נתן

לא

שרה-

למה? זה ילך אלי הכסף? אני אקנה מזה פילה דמיוני? זה ילך לרהיטים של הבת שלו, מיטה לנכדים שלו. נתן, זה המעשה הכי מוסרי הכי צודק והכי נכון – אפילו שאתה מרויח מזה. לא כתוב בתורה שצריך להפסיד ממוסר. אפשר גם להרויח. מספיק את הפיצויים אנחנו מפסידים בגלל המוסר שלך.

נתן-

את הורגת אותי. אני לא יכול לעשות את זה. "ולמלשינים אל תהי תקווה"

שרה-

כן. מצאת פסוק ואתה מתחבא מאחוריו. אתה פוחד. אתה פשוט פוחד. אתה פוחד לא יוצלח. אתה מנהל חשבונות קטן ועלוב. אין בך כלום ממה שיש בגבר. תילחם! תילחם! אתה נקבה. הבן שלך יותר אמיץ ממך, והקצב השור אמיץ ממך. רק לברוח אתה יודע רק להתחמק מלעשות מעשה. ההוא גונב מביא בשר, מעסיק אנשים מפרנס משפחות - עושה דברים – מה אתה? בקושי, מתאמץ מתאמץ מוציא גרעפיץ. קטן. אני פוגשת אותם בשבוע הבא, את הקטנה ואת האמא שלה בתל אביב קבעו איתי לקנות נדוניה. אני צריכה לקנות לה נדוניה. את הסדינים שלה שהיא תישן בהם, את המגבות שהיא תתנגב בהן – אני צריכה לקנות בכסף שאין לך שהבטחת להם. יש לך לתת לי? אם לא - תרים את הטלפון ותטלפן או למס הכנסה או לגרמנים.

החלום של נתן

חבויניק על סולם ליד הכותל המערבי, מכה בכותל עם פטיש ענק. שר תוך כדי –

עמדה נערה מול הכותל שפתיים קרבה וסנטר אמרה לי תקיעות השופר חזקות הן אבל השתיקה עוד יותר	הכותל - אזוב ועצבת, הכותל - עופרת ודם. יש אנשים עם לב של אבן, יש אבנים עם לב אדם.
--	--

נתן-

חבויניק, אתה השתגעת? למה אתה הורס את הכותל?

חבויניק-

אני לא שומע

נתן-

את הכותל. למה אתה הורס את הכותל

חבויניק-

לא הורס אותו, מפרק אותו. אל תדאג. אני ארכיב אותו מחדש

נתן-

איפה תרכיב אותו מחדש

חבויניק-

אצלי במפעל. בחצר

נתן-

למה?

חבויניק-

למה? כי אין פה חניה, אין מזנונים, אין מיזוג אוויר, הכל מלא ערבים וזבובים ואבק – זה אתר תיירות זה? זה חירבה זה לא כותל.

נתן-

אבל מי הרשה לך לפרק את הכותל

חבויניק-

לבבי, שוב אתה עם השטויות שלך? להרשות לי... אני גדלתי פה שני מטר, אני שיחקתי פה מחבואים בכותל. אני חבויניק, עושה מה שהוא רוצה. ירושלמי דור שביעי בארץ. ראית מי עוזר לי? תוריד את המשקפי אבק. הנה אבנר, הבן שלך.

נתן-

אבנר?

חבויניק-

אתה כבר לא מזהה אותו? הוא עובד אצלי –

אבנר

אבא, אנחנו נשים גדר מסביב, נפתח קופות – נרויח המון כסף. תחשוב כלכלי, אבא,

חבויניק-

לבבי, אם תרצה אפשר להקים גם בחולון אחד – יש מספיק אבנים לחותל גם בכולון. שר-

עמדה בשחורים מול הכותל אמו של אחד מן החי"ר. אמרה לי: "עיני נערי הדולקות הן ולא הנרות שבקיר".	הכותל - אזוב ועצבת, הכותל - עופרת ודם. יש אנשים עם לב של אבן, יש אבנים עם לב אדם.
---	--

תמונה 8

שבוע אחר כך . בית משפחת לבכי בחולון . אבנר מדבר בטלפון . נתן נכנס הביתה חבוש כובע , תיק . מופתע לראות את אבנר בבית .

אבנר-

(בטלפון) ... אז אנחנו נחכה עד שתגיע . בסדר , אני אמסור לה . הן עוד לא חזרו מהקניות . שרהלה התקשרה מקודם היתה להן מחלוקת באיזה ענין שלא הבנתי עד הסוף , משהו עם ריקמה , עם אותיות , לא הבנתי . טוב , ינקול , אז נתראה יותר מאוחר . רחוב ביאליק , תשאל איפה זה רסקו א' .

נתן-

מי זה ינקול

אבנר-

אבא של שרהלה . יש אוכל ?

נתן-

אתה כבר קורא לו ינקול .

אבנר-

למה לא . הוא בדרך הנה .

נתן-

מה זאת אומרת ?

אבנר-

הוא בתל אביב היום . הוא קבע לאסוף את שרהלה ואמא שלה מאצלנו . כשהן יחזרו מהקניות עם אמא . הן קונות נדוניה עם אמא , אתה לא יודע?

נתן-

אני יודע נו

אבנר-

נו . אז הם קבעו כאן . אין כלום לאכול ?

נתן-

בלי להגיד לנו

אבנר-

מה הבעיה

נתן-

פעם ראשונה שהם כאן לא רצוי שנדע מזה קודם ?

אבנר-

בקיצור – הוא התקשר אלי לפני שעתיים מה מסתבר – מישוהו קנה ממנו את האוטו . פתאום . את הקדילאק הלבנה ? מכר בשתי דקות . אני משתגע מהאיש הזה .

נתן-

כבר ?

אבנר-

הביזנסמן , אבא , העיסקאות – כסף טס שם מיד ליד במזומן . רגע יש אוטו רגע אין אוטו הופ- קונה עוד אוטו . חדש . אנחנו עד שאנחנו קונים ארטיק יש דיונים שבועיים .

אני מכין לי סנדביץ . רוצה סנדביץ ?

שנה כלכלה באוניברסיטה מבלבלים לי את המוח מינהל עסקים – זה לא דומה ! אני בקושי שבוע במפעל , אבא , זה אנשים ... אנחנו לא מכירים כאלה – חבילות של כסף , במזודות , סוגרים עסקאות בשניה .." אז אני מעביר לך מליון וחצי , תשלח לי ארבעה טון .." , בלי חושים בלי ניירות , לוחצים יד . להתראות .

איפה הסלאמי שהבאתי ?

תקשיב - שש משאיות קירור חורשות את הארץ , נהגים . סבלים . והכל קל . כמה זה קל . אתה צריך לראות אבא - סוחרים ערבים , יהודים , נוצרים , דרוזים , בדואים - ככה - אחרית הימים , יד ביד , לא "כבשת לי , הפגזת לי , הרגת לי " – סחבקים , וגר פרה עם כבש . כסף . זה מה שמעניין אותם - קח , שלם , שלום . אני מסתכל על ינקול - חכם ! והראש שלו כל הזמן עובד , כל הזמן - מה נותן לי יתרון , מה אני מפסיד פה , מרויח שם . מוסיף למחיר שתי אגורות לקילו – אפ'חד לא שם לב . תכפיל בכל כמות – בום , אלפי לירות . אני המום ממנו . אני דבוק אליו יום ולילה ללמוד איך זה עובד . אבא , יש לו רק

בנות למי הוא ישאיר את העסק ? כבר גמרתם את הסאלאמי ?

נתן –

אמא זרקה אותו לפח

אבנר-

מה? לא משנה, תקשיב – לפני יומיים הוא אומר לי, אבנר, צריך לגרד קצת כסף לקנות לכם בית יפה. בוא תראה איך עושים את זה. הבשר הקפוא שהם מביאים מארגנטינה, מותר להזריק לו מים. 10-20 אחוז. להגדיל לו את המשקל. אז הוא צועק שם לעובדים - חבר'ה, צריך בית לשרהלה, תזריקו עוד קצת מים. אתה מבין? הזריקו מים מהברז לתוך הבשר – נהיה כסף לבית. הוסיפו לו כל מיני צבעים – מוכרים אותו בתור בשר טרי פי שתיים כסף.

גבינה צהובה יש לפחות, קוטג' ? מה קורה פה ?

או הבשר טחון, לקציצות ? כל מה שנשאר על העצמות, כל הברארה, השומן, חלקי פנים – טוחנים אותם, מוסיפים צבע אדום – מדביקים טיקטה - "עגל". נשים מבינות בבשר? קוראות טיקטות – כתוב עגל? עגל! ינקול אומר לי – מה, הבעל מכיר אותי? הוא מכיר את אשתו, האוכל יוצא מחורבן – הוא צועק עליה. הבן אדם פסיכולוג, הוא יודע איך האישה חושבת והוא מנצל את זה. והנקניקים זה הכי בידור – שלא תדע מה יש בפנים –

נתן-

מה אתה עושה כאן אני שואל, למה באת באמצע הלימודים

אבנר-

ינקול התקשר אלי שאני אבוא לאסוף אותם מפה. אני אקח אותם לירושלים.

נתן-

בפיאט הקטן והישן שהוא קנה לך.

אבנר-

מה לא בסדר.

נתן-

מה לא בסדר? שהוא מקים אותך מספסל הלימודים, להביא אותך לחולון לשמש נהג למשפחת חבוניניק. (אבנר מביט בו בזלזול) אין לך אוניברסיטה היום, אימונים למצעד

אבנר-

לא

נתן-

איך לא

אבנר-

עזבתי את האימונים למצעד. ביקשתי להשתחרר מזה. שלוש שעות ביום שמאל ימין הכתף הורד – נמאס לי. אין לי זמן לשטויות האלה

נתן-

אז לא תצעד ביום העצמאות ?

אבנר-

לא.

נתן-

והכרטיסים

אבנר-

אני לא צועד, בשביל מה לך כרטיסים

נתן-

אני רציתי לראות את צה"ל צועד, צנחנים, מטס חיל האוויר, כל השלל מהמלחמה – זה היסטוריה זה עשרים שנה למדינה. את זה אני רציתי לראות

אבנר-

בחיך, מה אתה עושה מזה

נתן-

אז קיבלת או לא קיבלת כרטיסים

אבנר-

נתתי אותם, הייתי בטוח שלא תרצו אם אני לא שם

נתן-

למי נתת אותם

אבנר-

לינקול . לאבא של שרהלה .

נתן-

אז הם יישבו על היציע במצעד הניצחון ואני ואמא נשב בבית .

אבנר-

גם הוא לא יישב . הוא נתן את זה לאיזה חבר שלו , מרוואן , ערבי סוחר בשר מחברון , הוא חייב לו טובה . מה, אבא ?

נתן-

כלום . שום דבר . הכל בסדר .

אבנר-

נו . אני מצטער . אבא , הייתי בטוח שלא תרצו .

נתן-

בסדר .

אבנר-

אבל ישדרו את זה בטלויזיה , נכון ? זה הולך להיות השידור הראשון של הטלויזיה הישראלית . למה שלא תבואו לירושלים ביום העצמאות , אבא של שרהלה הזמין טלויזיה חדשה , עשה אנטנה 8 מטר גובה נשב כולם ביחד נראה את המצעד –

נתן-

זה בסדר , לא צריך .

אבנר-

אז אולי תקחו את הטלויזיה הישנה שלהם . נדבר איתו כשהוא יגיע . כמה הוא כבר יקח ממך .

נתן-

טוב. אנחנו כבר נסתדר , תודה . (שתיקה . נתן קם נבוך חובש את כובעו מתכונן לצאת)

אבנר-

לאן אתה הולך , הם צריכים להגיע תיכף .

נתן-

אני צריך לצאת . קבעתי לראות אולם לאירוסין שלך . (צילצול בדלת . נתן פותח . שרהלה נכנסת) שרהלה -

ש-לום , (נושקת לאבנר ולנתן) מה נשמע , (לנתן) התגעגעתי אליך . ברחתי להן הם נכנסו פה לחנות לראות עוד כיסוי מיטה ברחתי להן . יו כמה ספרים , אני עוברת לגור כאן . תקבלו אותי ?

אבנר-

סיפרתי לך

שרהלה -

אמרת הרבה לא חשבתי שכל כך הרבה . איזה יופי . אבל מי מנקה את כל זה ? אצלנו בקושי שני מדפים וגם עליהם יש מלחמת עולם .

נתן-

אצלנו אבנר מאבק את הספרים

שרהלה -

פעם הבאה אני אעזור לך . אני נורא אוהבת ריח של ספרים . אז פה נולדת ? פה גדלת ?

אבנר-

בחדר ההוא .

שרהלה -

כיף פה . שכונה נורא נחמדה , בתים קטנים . נדמה לי או שבאמת מריחים את הים

נתן

זה הריח של הפריחה בפרדסים

שרהלה -

נעים לי פה . פה נגור ? בשכונה הזאת ? אני רוצה להיות גננת ראיתי גן ילדים פה ליד , שלושים מתוקים קטנים הולכים אחרי הגננת כמו אווזים . תביא לי משהו לשתות . הסתובבנו ברגל בחנויות בדרום תל אביב קנו לנו סדינים לכל החיים וציפיות וציפיות וכרים ומגבות – ואז החזירו הכל לחנות .

אבנר -

מה ?

שרהלה -

אמא שלי רצתה שעל כל כרית יהיו רקומות האותיות של השם שלי – ש. ה - שרה חבוניק ואמא שלך אמרה למה חבוניק היא ממילא מחליפה שם משפחה אז אמא שלי לא ידעה מה להגיד אז בסוף כרגיל היא אמרה שזה מנהג ירושלים .

אבנר -

ואמא שלי הסכימה

שרהלה -

לא . היא אמרה שכאן זה חולון . ושם משלמים חצי חצי אז גם השם יהיה חצי חצי

אבנר -

אני כבר מתאר לעצמי .

שרהלה -

אני מסכימה עם אמא שלך . חבוניק חבוניק – עד שאני נפטרת מהשם הזה היא מדביקה לי אותו על הסדין . אבא של נתן , מתי נדבר ? אני לא מכירה אותך בכלל אני מרגישה שיש לי המון חומר להשלים על אבנר ועליכם . ותראו לי אלבומי תמונות , אבנר , יש לך אלבומים מהילדות ? ספרי זכרונות ? תעודות מהיסודי ? מהר לפני שהן עולות . מתי אבא שלי בא ? רגע מה אתה עושה פה בכלל ?

אבנר -

אביך מכר את האוטו אז באתי לאסוף אתכן

שרהלה -

את הקדילק ? למה ?

אבנר -

הוא אומר שהיציצו לו יותר ממה שהיא שווה .

שרהלה -

איזה ... העיקר למכור . גם את הבית בצפת הוא מכר לפני שבוע . הכל הוא מוכר האיש הזה . אני נורא אהבתי אותה . אז באת במיוחד ? יכולנו לנסוע באוטובוס

אבנר -

בשביל מה יש לי אוטו .

שרהלה -

טוב , אני יכולה רגע לדבר עם אבא שלך ביחידות .

אבנר -

למה ?

שרהלה -

בבקשה , שתי דקות (יוצא) בקשר לפגישה שהיתה , אצלנו בבית . רגע , מר לבבי - אני יכולה לקרוא לך נתן ?

נתן

אם את רוצה

שרהלה -

טוב , נראה , לא בטוח . אני חושבת שאתם צודקים אנחנו באמת צעירים מאד . אני מבינה למה אתם מתנגדים . אני רוצה רק להבטיח דבר אחד , בגלל זה עליתי לפניך . ואני רוצה להגיד לך ושתדע – אני נורא אוהבת את אבנר . התאהבתי בו . והוא בי , אני מקוה . אם אתם חושבים שחיפשתי לתפוס חתן – זה לא נכון . להיפך . עזבתי בשבילו חבר של הרבה שנים . אני אעשה הכל כדי שהוא ילמד ויגמור תואר , אני לא ילדה מפונקת אני אטפל בו ואני אצא לעבוד ואני אבשל לו ואני אהיה האשה הכי טובה שאני יכולה ואחר כך גם האמא הכי טובה שאני יכולה להיות לנכדים שלכם . אז מה אתה אומר ? אתה לא אומר . טוב אני מקווה שעוד תכיר אותי כי אם תתנגדו לחתונה – לא נתחתן

אבנר -

מה, מה, מה, מה! מה את מקשקשת, שרהלה?
שרהלה -

איזה חרא, הקשבת?

צלצול בדלת

או זה בטח אמא שלי ואמא שלך. אני אפתח

נכנס ינקול

חבויניק -

או, את כבר פותחת פה את הדלת, יפה מאד

אבנר

שלום ינקול, מצאת בקלות?

חבויניק -

כן, הביאו אותי. האיש שקנה את האוטו. מכרתי את הקדילאק

שרהלה -

אבל אני נורא אהבתי אותו

חבויניק -

שרהלה, מצאתי טמבל שלקח אותו בלי בדיקה ושילם עוד עשרה אחוז במזומן – לריב איתו? תסתכלי –
(שולף חבילת שטרות) נקנה חדש. אל תדאגי. אז פה אתם גרים? מוצא חן בעיני

שרהלה -

גם אנחנו רוצים לגור פה

חבויניק -

למה לא, למה לא. נחפש, נמצא לכם משהו. מה זה יש פה ריח של ים? הים קרוב?

נתן -

הביוב כנראה עלה על גדותיו.

שרהלה -

אבא, תשתה משהו

חבויניק -

תודה, משהו קר. (לאבנר) סיפרת לאבא שהתחלת לעבוד? אני מאד מרוצה מהבן שלך, יש לו כל מה
שצריך. עין, שכל, חוצפה, לשון חריפה –

אבנר -

על אבא שלי זה לא עושה רושם.

חבויניק -

ממש כישרון מלידה. אמא לא חזרה?

שרהלה -

לא, נשאר עוד סדין אחד שהיא לא קנתה

חבויניק -

טוב מאד, אני רוצה לנצל את ההזדמנות ולדבר עם אבא של אבנר ביחידות. טוב, תרשו לנו?

שרהלה -

בשמחה. בוא תראה לי אלבומים. (יוצאים)

חבויניק -

(קצת נבוך) אחרי שנסעתם עשיתי קצת חשבון נפש כמו שאומרים, גם דיברתי עם הרעבע שלי האדמור
מגראדוב כמה דברים שישבו לי על הלב. אני לעיתים קרובות, קצת מגזים בדיבור, ודווקא מתי –
כשצריך לשתוק, אבל בכל זאת בת בכורה מתחנת, הייתה התרגשות אותו יום ואני הרגשתי בחושים
שלי, גם לאה, שאתם לא ממש מתלהבים מכל הסיפור אז ויפתח השם את פי החמור שקראתי לך תמים.
בכל זאת אתם אנשים שעברו מה שאף אחד לא עבר. על הכסף מהגרמנים אני מדבר. אז אני רוצה
להגיד – סליחה ומחילה על מה שאמרתי. כי אתה ביישת אותי. גרמת לי להתבייש הכוונה. אני כל
החיים שלי, אתה יודע – כמה שיותר להתפרנס. ואני עד היום לא הכרתי יהודי אחד שאמרו לו קח ולא
לקח. הרי זה כסף. ואני כסף, אני מודה אף פעם לא חשבתי... כסף זה כסף. (מחכה לתגובה של נתן.
נתן לא מגיב)

ואבנר- אני רצייתי להגיד - בהתחלה ששרהלה באה אמרה סטודנט , בא מחולון , באו מהשואה - חשבת לי גליק גדול. אני מודה . עבר כמעט חודש אני מביין שזה חתיכת יהלום . משהו מיוחד , אומרים בית טוב - אתה רואה בית טוב . הנימוס שלו , החכמה שלו , הידיעות שלו- ובנוסף לכל גבר . אדון לבבי - אם היה לי בן - יש לי רק בנות - כזה בן הייתי רוצה. אז זה מה שיש לי להגיד . בעזרת השם - כל מה ששלי יהיה שלו . (מחכה לתגובה של נתן . נתן לא מגיב)

אז בקשר לזה רצייתי לשאול אותך - לילד יש חוש לכסף , למסחר . אולי לא כדאי שהוא ימשיך עכשיו עם הלימודים , והצבא והקורס קצינים - זה הרי יתפוס אותו לשבע שנים לפחות, לא ככה ? הוא נתן מספיק , גם אתם . בשביל עשר משפחות נתתם לא אחת. אולי יותר כדאי - נעזור לו להוריד פרופיל שיגמור עם כל העסק הזה ? אני מוציא אותו מסדר אותו קרוב לבית - שרהלה תקבל אותו כל ערב בזמן במיטה . לא בעזה , לא ככה ?

אז אם תרשה לי -כי אני איתו כבר דיברתי - יש לי קצת קשרים אצל כמה אלופי צהל , חבר'ה שמאד אוהבים בשר , למסיבות שלהם-אמרו לי אין שום בעיה . כמה ארגזים פילה בקר הם צ'יק צ'אק יסדרו את זה רק צריך הסכמה שלך . (נתן לא מגיב)

ובקשר לחצי חצי . זה שטויות . אני לוקח הכל עלי . אני לא מוכן שתוציא אפילו לירה אחת . בשביל יהלום כזה צריך לשלם . הנה באתי היום במיוחד אליכם להגיד את זה . סליחה ומחילה .

הדלת נפתחת . נכנסות שרה ולאח עם חבילות ענק מלאות בכלי המיטה שקנו .

לאה-

ש- לום ,

שרה-

תעזרו לנו עם החבילות .

לאה-

מה זה , כולם כאן ? יעקב , לא ראיתי את האוטו למטה

חבויניק-

כי מכרתי אותו . בקשה - (שולף שוב את חבילת שטרות)

לאה-

מה ? למה ?

חבויניק-

לממן את הסדינים שקניתי .

לאה-

זה לא יספיק

שרה-

מה אבנר עושה כאן ?

אבנר-

באתי לקחת אותם

לאה-

עמדנו למטה חיכינו לך . עכשיו אתה אומר ?

שרה-

אתם רעבים צמאים תשתו משהו ?

לאה-

אולי משהו קר

שרה-

(לאבנר) תביא מיץ אשכוליות יש במקרר אם לא גמרת אותו . סליחה שהבית מבולגן , בואו שבי פה , לאה

לאה-

אצלנו אומרים - שהבית מבולגן זה סימן שחיים בו אנשים .

שרה-

ואצלנו אומרים כשהבית מבולגן זה סימן שבעלת הבית שטינקרית . הייתי יודעת שתעלו הייתי מכינה משהו , נתן למה אתה עם כובע

נתן-

עמדתי לצאת .

שרה-

אני חייבת לשבת הרגליים נשברו לי מרוב הסתובבויות .

שרהלה כבר חוזרת עם מגש וכוסות ובקבוק מיץ וסיפון .

חבויניק-

אבל למה סחבתם הנה את כל החבילות .

לאה-

כי לקחנו את זה לאיש שרוקם מונוגראמות והתחלנו להתוכח איזה אותיות לרקום – עד שהוא סגר לצהרים

שרה-

זרק אותנו מהחנות .

לאה-

בסוף החלטנו שיהיה רקום א' וש' – אבנר ושרה . ראשי תיבות אש .

חבויניק-

אש זה טוב . שרק לא יקבלו כויה בלילה מהכרית .

לאה-

מאד נעים פה אצלכם בחולון , גם הבית מוצא חן בעיני שרהלה -

תראי כמה ספרים אמא

לאה-

ראיתי . פלא שאבנר כזה חכם ? אצלנו היו אומרים – ספרים בבית- אבק בבית . מי מנקה אותם לפני פסח

שרהלה -

הבטחתי לבוא לעזור להם

שרה-

בספרים ? ספרים זה העבודה של הגברים , את רוצה לעזור תעזרי לי

לאה-

וגם הבית מאד נעים

שרה-

קצת קטן

לאה-

הלואי עלי . פחות לנקות . עד היום אין לי עוזרת .

שרה-

באמת ?

חבויניק-

היא לא רוצה כמה שאני לא משכנע אותה

לאה-

הבנות עוזרות .

שרה-

אולי בכל זאת תאכלו משהו נשאר לי קצת חמין משבת

אבנר-

ביום חמישי ? תרחמי עליהם .

שרהלה -

אמא , אני יכולה לבוא אליהם בשבת הבאה ? מה אומרים על זה במנהג ירושלים ?

חבויניק-

חכי שיזמינו אותך

שרה-

היא מוזמנת תמיד

לאה-

אצלנו אומרים – פתחת לו חריץ בדלת – הביא את כל המשפחה

שרה-

ואצלנו אומרים – עד שלא תטעם את הקומפוט - לא תדע מה לצפות.

חבויניק-

בואי לאה , נוסעים . אם תשאירו אותה רגע לבד היא תתחיל לבשל ולשטוף פה כלים .

שרהלה -

אז זה בסדר שאני אבוא לשבת עם אבנר ?

שרה-

אוי לך אם לא תבואי .

שרהלה -

אני אבוא מוקדם לעזור לך בהכנות .

חבויניק-

אז מצויין , שרהלה אני אבוא ביום ראשון , נלך לחפש פה בית באזור .

לאה-

אז גם אני אבוא , נחזיר הכל לאיש שירקום

חבויניק-

להתראות . היה נעים מאד .

אבנר-

אבא אמא להתראות ביום שישי

חבויניק-

איך ניכנס כולנו בפיאט המצ'וקמק שלך ,

שרהלה -

טוב שנזכרת . אמרתי לך שאנחנו צריכים אוטו יותר גדול .

יוצאים , שתיקה . מתאוששים

שרה-

מה זה היה ? תוריד את הכובע

הוא מוריד .

מה קרה פה ?

נתן-

אין לי שמץ של מושג . הוא בא לבקש סליחה על כל מה שהוא אמר בירושלים. הכל הפוך

שרה-

גם היא . אמנם נשארה חכמה כמו לפני שבוע אבל מאד נהנית להסתובב איתה בתל אביב . התפעלה מכל

דבר כמו איכר שבא לעיר הגדולה . ואת שרהלה אני דוקא מסמפטת , לא ? היא מאד שונה מהם . מה

אתה אומר , נתן ?

נתן-

היא בחורה מקסימה .

שרה-

והיא אוהבת אותו מאד . הם מדברים עליו כאילו הם מצאו אוצר .

(לוקחת את המגש למטבח)

נתן-

כן . יהלום. האבא שלה לא מסכים שנוציא אפילו פרוטה על החתונה .

שרה-

גם היא לא נתנה לי לשלם בשום אופן

נתן -

הם לוקחים הכל עליהם . שום חצי חצי ושום כלום . ואת העסק שלו הוא רוצה להוריש לאבנר

שרה-

באמת ? זה מה שהוא אמר לך ?

נתן-

באמת . לפני שבאתן.

(שתיקה מתוחה)

שרה-

נתן

נתן-

מה?

שרה-

אני מקווה שלא עשית מה שאמרנו?

נתן-

למה לא?

שרה

למה לא? אתה נורמאלי? למה כן?

נתן-

אבל אמרת שזה מעשה מוסרי, לא? לא את אמרת שמצוה לדווח עליו?

שרה

נתן ...

נתן-

את אמרת שמצווה לדווח עליו, התחרטת? פתאום זה לא מוסרי? כי שיכנעת אותי

שרה

נתן, תגיד לי רק אם הלשנת או לא הלשנת

נתן

את בטח מתכוונת אם דיווחתי - לא אם הלשנתי. אם דיווחתי או לא דיווחתי

שרה

נתן תפסיק להתחכם ותענה לי

נתן

אז עכשיו הוא כבר לא עבריין, מושחת, רמאי שגונב את המדינה, שבוזז סרוויסים? הוא התחיל לשלם בשביל המטוסים, הבתי ספר, בתי חולים? המנוול כבר החזיר למדינה מה שהוא חייב?

שרה

נתן מה יש לך? זאת לא בדיחה. האיש רוצה לתת לבן שלך כל מה שיש לו אל תתחיל עם השטויות שלך

נתן

הבן שלי... את לא שמעת את אבנר מדבר קודם אז את לא יודעת - אני לא בטוח שזה עדיין הבן שלי. זה כבר החתן של חבויניק. זה כבר יד ימינו של חבויניק.

שרה

אני לא מאמינה שהיה לך אומץ ללכת ולהלשין עליו

נתן

חכי ותראי

נתן קם חובש את כובעו

שרה

לאן אתה הולך

נתן

לטייל. למצוא אולם לאירוסין

יוצא.

תמונה 9

יום שישי . נתן עם שפופרת הטלפון ביד . שרה , מטפחת על ראשה נכנסת עם פמוטי השבת ונרות על מגש . הם לבושים בגדי שבת .

שרה-

אני כבר לא מדברת על לעזור לי . אבל מתי הם יתקלחו מתי הם יספיקו להתלבש , הבטחת שתהיי פה בצהרים , את לא מתכוננת לעזור – אל תבטיחי . ותאר לך שהייתי מחכה לה עם ההכנות. נו , אתה מתקשר ?

נתן-

מה נראה לך אני סתם עומד כאן עם השפופרת ביד ? אני מתקשר .

שרה-

נו

נתן-

נו , זה מצלצל . אין תשובה . לא עונים .

שרה-

אני לא אוהבת את זה , נתן .

נתן-

אולי קרה משהו

שרה-

טוב, אל תתחיל עכשיו עם הנבואות עורב שלך . שים את הנרות בפמוטים , תערוך את השולחן . שים חלות , שים כיסוי לחלות , עזוב את הטלפון עכשיו . אני כבר צריכה להדליק נרות תיכף .

נתן-

אולי האוטו נתקע בדרך מירושלים . זה גרוטאה האוטו הזה . כשהוא לקח את כולם לפני שבוע – המנוע כבה והם היו צריכים לדחוף אותו כל העליות .

שרה-

אני לא מחכה . אני מדליקה נרות . (מדליקה. שמה ידים על העיניים. ממלמלת ברכה) שבת שלום

נתן-

שבת שלום .

שרה-

אתה יכול להניח את הטלפון . נו , זוז כבר נתן .

נתן הולך ומתיישב בלי כוח .

אתה לא יוצא לבית כנסת ?

נתן-

עוד רגע .

שרה-

מי יאכל עכשיו כל מה שהכנתי ? אני עובדת מאתמול בערב שהילדה תאכל פעם אוכל של יהודים במקום הטחינה שאמא שלה נותנת לה . הסחתיך .

נתן-

האוכל מטריד אותך עכשיו ?

הדלת נפתחת . אבנר סוער פנימה , מוריד את התרמיל באמצע הסלון

אבנר-

נכנסה שבת ? אני מצטער . נתקעתי בלי דלק . יצאתי מאוחר מירושלים . יש מים חמים ? אבא אל תחכה לי לבית כנסת אני אגיע עוד מעט .

לוקח את התרמיל לצאת לחדרו .

נתן-

איפה שרהלה

אבנר-

מה ?

נתן-

איפה שרהלה ?

אבנר-

אתם לא שומעים חדשות ?

נתן-

מה ?

אבנר-

רק הטמפרטורות מעניינות אותך , אבא ? עצרו את ינקול הבוקר . מס הכנסה , משרד הבריאות , המשטרה – איזה שלושים חוקרים נפלו עליהם בשבע בבוקר בבית , במפעל , עצרו נהגים , מנהלי חשבונות – נכנסו למשרדים הוציאו משם ארגזי מסמכים לקחו אותו לחקירות במס הכנסה לא נתנו לו לדבר עם אף אחד בשתיים בצהריים הודיעו לו שהוא עצור להמשך החקירות . איך לא שמעתם מדברים על זה ברדיו . יעקב חבויניק . הולך שם בלאגאן כולם בהלם . אמא שלה לא מפסיקה לבכות . ניסו לשחרר אותו עורכי דין – שום דבר . עצור עד הודעה חדשה . מוצאי שבת כנראה יביאו אותו לפני שופט . טוב , אני נכנס להתקלח . אל תדאגו הוא יצא מזה כמו גדול , ינקול . קטן עליו החוקרים של מס הכנסה . יוצא . שרה ונתן מביטים אחת בשני .

שרה

נתן...

נתן-

אני הולך לתפילה.
מתחיל לצאת . הטלפון מצלצל . הם נבוכים .
זו בטח טעות . זה מיד ייפסק .

אבנר-

(מבחוץ) נו למה אתם לא עונים , הטלפון מצלצל

נתן-

כי שבת . כי נכנסה שבת .

אבנר-

אז אני אענה

אבנר יוצא מגבת לגופו ניגש ומרים את הטלפון . נתן חוסם אותו שם יד על השפופרת .

נתן-

בבית הזה לא עונים לטלפון בשבת אם עוד לא הבנת את זה . ולא מרמים ולא משקרים ולא מעלימים ולא גונבים ולא משתמטים ולא משחזים ולא נחקרים ולא נעצרים . בבית הזה לא עונים לטלפון בשבת .

אבנר-

תן לי לענות . אבא תן לי לענות .

נתן-

בשום אופן .
אבנר מחלץ ממנו בכוח את השפופרת

אבנר-

האלו

נתן-

תניח את השפופרת . אבנר תניח עכשיו את השפופרת .

אבנר-

חכה רגע

(לטלפון) אני לא שומע אותך

שרהלה . שרהלה תפסיקי לבכות ותגידי לי מה קרה

מה ? מתי ?

נתן-

מה קרה ?

אבנר-

טוב , אני בא . אני יוצא אליך . אני עוד שעה אצלך . (מנתק)

נתן-

שבת

אבנר-

אני יודע ששבת .

שרה-

מה קרה ?

אבנר-

אבא של שרהלה מת .

נתן-

מה זאת אומרת מת .

אבנר-

מת . נדרס . אחרי החקירות לקחו אותו בנידת למעצר . באמצע הדרך הוא פתח את הדלת וקפץ החוצה . עבר רכב פגע בו הרג אותו . טוב , אני כבר לא אתקלח כאן . היא ואמא שלה והאחיות שלה בהסטריה , אני אסע להיות איתם לעשות מה שצריך .

נתן-

אני אבוא איתך .

אבנר-

עזוב , אין צורך . שבת . לא צריך שגם אתה תחלל שבת . אני אסתדר . תבואו ללויה . (נכנס לחדר ויוצא מיד חצי לבוש עם התרמיל . יוצא מהבית בלי להגד שלום)

נתן-

אני לא נוסע לשם , אני לא נוסע ללויה

שרה-

למה

נתן-

מה עשינו , שרה מה עשינו

שרה-

מה עשינו איך אנחנו קשורים לזה

נתן-

איך . את שואלת איך ?

שרה-

כן , איך

נתן-

הרי אני .. את עושה את עצמך ? את עושה ממני טיפש ? מה את משחקת לי פה ? מי הכניס לי לראש את הרעיון הזה , לא את ? אני המצאתי אותו ?

שרה-

נתן , אני שאלתי אם עשית מה שסיכמנו - אמרת לא

נתן-

לא אמרתי לא . לא אמרתי כלום . אמרתי חכי ותראי אמרתי . חכי ותראי אמרתי , לא אמרתי לא .

שרה-

אז כן הלשנת עליו ? אמרת שלא תלשין פתאום הלכת והלשנת ?

נתן-

כן

שרה-

מתי ? אחרי שהם היו פה ? אחרי שהוא הבטיח לשלם הכל אז הלשנת עליו ?

נתן

כן

שרה-

אוי א ברוך

נתן-

הרגתי בן אדם . הרגתי את האבא של הכלה שלי כמו ידי . מה אני עושה עכשיו .

שרה-

אתה לא אשם , נתן . אתה עשית מה שכל אזרח היה צריך לעשות

נתן-

הרגתי בן אדם , שרה , כמו ידי .

שרה-

מה הרגת ? אתה דחפת אותו מהאוטו ?

נתן-

בגללי עצרו אותו

שרה-

בגללך עצרו אותו ? לא בגללך עצרו אותו . בגללו עצרו אותו . בגללך אולי חקרו אותו ובחקירות מצאו שצריך לעצור אותו כי הוא היה אשם , כי מצאו שהוא גנב

נתן-

האיש מת איך מדברת איך

שרה-

אף אחד לא אמר לו לקפוץ מהאוטו .

נתן-

אז זה אומר שהוא אשם?

שרה-

אם הוא לא היה אשם הוא לא היה בורח .

נתן-

גם אנחנו ברחנו – היינו אשמים ?

שרה-

הוא ברח מהגסטאפו , נתן ? אתה נורמאלי ? הוא ברח מיהודים

נתן-

משנה לי ממי הוא ברח ? משנה בגלל מי הוא ברח

שרה-

אתה לא יכול לדעת . אולי הם ידעו עליו לפני שבאת . לא מחליטים דבר כזה מהיום למחר . אתה פשוט עזרת להם להחליט

נתן-

תודה רבה לך

שרה-

או , אז עכשיו אני אשמה . אמרתי לך שזה מזל רע אם לכלה קוראים כמו לחמות .

נתן

אני מזמין מונית , אני נוסע לירושלים

שרה

נתן, שב ! תפסיק לרעוד . אתה לא נוסע לשום מקום . אתה מתנהג רגיל , מדבר רגיל . לא קרה כלום . לא עשית כלום . לא דיברת כלום . ואם אמרת תשכח מה אמרת . אחרי שבת ניסע , נשב איתם , ננחם אותם ולא נגיד מילה . זה שחבויניק מת לא אומר שהוא לא יעמוד בהתחייבויות שלו עד הסוף .

לאה יושבת על הריצפה לבושה בגדים כהים . סביבה בנותיה וקרובים אחרים . שרה ונתן יושבים זה לצד זה כמו עמי ותמי . לאה מקוננת , בוכיה . נתן מפוזר לא מדבר כמעט כל הסצינה . לאן שהוא לא מביט- הוא רואה את יעקב חבוניק . ככלל , חבוניק מיום מותו הופך בן זוג קבוע לנתן .

נתן-

לאה , המקום ינחם אתכם עם שאר אבלי ציון וירושלים שלא תדעו עוד צער

שרה-

משתתפים בצערכם

לאה-

תודה רבה

פורצת בבכי

הוא כל כך התבייש מכם . הוא לא רצה שתדעו שעצרו אותו . לפני שלקחו אותו ימח שמם לחקירות הדבר האחרון ששמעתי ממנו היה לאה תתקשרי למחותנים בחולון , שלא יאמינו לאף מילה , שלא ידאגו . תגידי להם שהכל יהיה בסדר . רק זה היה לו בראש לא נפרד ממני לא מהבנות – רק תתקשרי תתקשרי , שלא תחשבו שהוא פושע

שרה-

פושע? חס וחלילה , לא העלינו על דעתנו כזה דבר

לאה-

רק זה היה לו בראש – תתקשרי לאבא של אבנר . שלא יחשבו שאני פושע . הייתי בטוחה שבגלל זה לא באתם ללוויה

שרה-

לא, פשוט עד שיצאה שבת ועד שיצא האוטובוס לירושלים כבר לא הספקנו . ממתני עושים לוויית במוצאי שבת ?

אבנר-

זה מנהג ירושלים , אמא . לא מלינים את המת .

שרה-

אבל לווייה במוצ"ש ?

לאה-

איש כזה , אדם כזה שכל החיים רק עשה טוב , עשה צדקות , עזר לאנשים – בקושי מנין הגיע ללוויה שלו אם רק העובדים שלו היו באים זה כבר שלושה מנינים .

שרהלה-

די אמא , מוצאי שבת אנשים הולכים לסרט . לא ללויות .

לאה-

מנהג ירושלים . לפעמים כל כך נמאס לי מהמנהג ירושלים הזה . שרהלה , אחרי שתעברי לחולון אני אעזוב קצת את ירושלים ואבוא אליך . תקבלי אותי שרהלה ? תרשי לי לטפל לך בתינוק בעזרת השם ? אני אהיה סבתא שלו , אני אחתל אותו , אטייל איתו , בסדר שרהלה ?

שרהלה-

בסדר אמא עוד לא התחתנתי .

לאה-

אוי , מתי תחתני ? מה נעשה עכשיו בלי אבא בחתונה שלך מי יוביל אותך לחופה ? מי יפתח לך את הבקבוק יין ששמרנו לחתונה שלך ? מי ירקוד את הריקוד כלה איתך ?

שרהלה

די אמא

לאה

מי יהיה סנדק בברית של הילדים שלך ? מי יעלה לתורה בבר מצוה של הבן שלך ?

שרהלה-

הבן שלי

- מי יוביל את הנכד הבכור לחופה ?
 לאה-
 שרה-לה-
 המוביל הארצי , תפסיקי כבר
 אבנר-
 די שרה-לה
 שרה-
 לאה , את מכאיבה לעצמך , די .
 לאה-
 כי אני לא רגילה , שרה . אני לא רגילה שמתים לי . אתם רגילים , מתו לכם כל כך הרבה קרובים יקרים שאני לא יודעת איך מרגישים במקרה כזה .
 שרה-
 זאת אותה ההרגשה רק שלנו גם לא היה מה לאכול ועוד הבדל- שגם אותנו רצו להרוג .
 לאה-
 מי שהלשין על יעקב רצה להרוג גם אותנו . כמה שנאה ריבוננו של עולם
 שרה-
 יודעים כבר מי זה ?
 לאה-
 מישהו ימח שמו וזכרו הלך וסיפר סיפורי שקרים למס הכנסה . חשב ימח שמו לקבל עשרה אחוז ממה שיקחו ליעקב .
 נתן-
 אני לא מבין
 לאה-
 מה אתה לא מבין – אם יוצא בחקירה שאנחנו צריכים לשלם מאה אלף המנוול מקבל עשרת אלפים זה לא בסדר , מה זה לעודד מלשינים .
 נתן-
 מי זה ? יודעים מי זה ?
 שרה-לה-
 לא , אבל אנחנו חושדים במישהו .
 אבנר-
 ברור שזה מישהו קרוב שמכיר את העסק . מבין בחשבונות . אולי מישהו מהעובדים .
 שרה-לה-
 אנחנו מסתכלים . מחכים לראות על הראש של מי בוער הכובע . רואים מי לא בא ללויה , מקשיבים כל אחד איך הוא מנחם , לאן העיניים שלו הולכות .
 לאה-
 באו בבוקר לפני שיעקב יוצא לעבודה , עוד היה עם תפילין . נכנסו הביתה כמו בריונים כמו בפוגרום שעשו בחברון במאורעות תרפ"ט לקחו הכל כל חתיכת נייר שהיתה בבית , הפכו את הבית – הערבים בארבעים ושמונה ברובע היהודי היו כבר יותר מנומסים . כאילו אנחנו פושעים דיברו אלינו . ולקחו אותו . על מה . מה הוא עשה להם רע ?
 שרה-
 אז איך פגעה בו מכונית ?
 לאה-
 בדרך לבית המעצר , הוא ביקש לדבר בטלפון . אז הם לא הרשו לו אז ברמזור ברחוב יפו הוא הצליח לקפוץ החוצה – עבר אוטו פגע בו . רק רצה לטלפן - אולי הביתה שלא נדאג , אולי אפילו אליכם שלא תדאגו ממה שיגידו . הוא פחד , יעקב , שתבטלו את החתונה
 שרה-
 חס וחלילה . מה הקשר .
 לאה-
 תאכלו משהו לא אכלתם כלום .

שרה-

תודה אנחנו לא רעבים

לאה-

איך באתם, גם במונית

נתן-

באוטובוס.

לאה-

אז זה בסדר. דאגתי שלא יהיה לכם הוצאה מיותרת. לקחתם קבלה? אני תמיד לוקחת קבלה מביאה ליעקב

שרה-

אין דבר. לא עושים חשבון על דברים כאלה

לאה-

יש לי בקשה מכם, בקשה אחרונה של יעקב אפשר להגיד. אני יכולה לבקש?

שרה-

בבקשה, כל דבר

לאה-

שבברית בעזרת השם, כשיוולד בעזרת השם בן לאבנר ושרהלה שיקראו לו על שם יעקב חבוניק.

שרהלה-

עוד פעם? עוד לא התחתנו אמא.

לאה-

אני כל הזמן חושבת רק על זה – הוא כל כך אהב אתכם והעריך אתכם, אבנר סיפרת לאבא כמה יעקוב חבוניק לא הפסיק לדבר על אבא ועל הספרים אצלכם בבית ואיזה יהודי חכם אבא של אבנר ואיזה מוסר יש לאבא של אבנר ואיזה ערכים יפים יש לאבא של אבנר וכל הזמן – לאה, ראית כמה יפה אמא של אבנר וכמה הוא שמח באבנר – אז מגיע לו אני אומרת. לא מגיע לו זכר אצל אבנר ושרהלה? אני יודעת שבטוח רציתם לקרוא לילד על שם ההורים שלכם וכל מי שנפטר לכם בשואה ואבנר בן יחיד והתאספו אצלכם המון שמות שתיכננתם לתת

שרה-

לא הספקנו לתכנן כלום. לא חשבנו שהוא ירצה להתחתן כל כך צעיר

שרהלה-

טוב, אמא, אולי תיכנסי לנוח קצת, אמא לא ישנה כבר כמה לילות

לאה-

אבל ההורים של אבנר -

שרהלה-

זה בסדר, הם יסלחו לך, בואי, יבואו אנשים בערב שלא תהיי עייפה. אני מצטערת. (יוצאות)

נתן-

תראה אבנר, אם תרצה לקרוא לבן שלך יעקב חבוניק אז מצידי זה -

אבנר

עזוב נו, היא מטושטשת לגמרי מכדורי הרגעה. גם קודם היא לא היתה חכמה גדולה רק שעכשיו יש לה אישור לדבר שטויות.

שרה-

למה הוא קפץ מהאוטו?

אבנר

לא יודעים, דיברתי עם השוטרים. הם אומרים שזה נראה כמו התאבדות, לא תאונה. הוא ממש התכון להיפגע. לך תדע. מהבושה אולי. איזה אסון.

שרה-

היא אומרת שהוא רצה להתקשר אלינו

אבנר

היא אומרת את זה לכולם. לכל מי שנכנס הביתה היא מספרת שהוא רצה להתקשר אליו. עזבו, לא פשוט הסיפור הזה. (שרהלה נכנסת. אבנר מסמן להוריו לשתוק)

שרהלה

אני מכינה תה . אתם רוצים לשתות אולי

אבנר

כן , תודה . (שרהלה יוצאת) החקירה והמעצר – זה כנראה רק קצה הקרחון , לא כל הסיפור . קורים פה דברים בימים האחרונים, כל מיני בנקים מתקשרים . לא יודע , יש שמועות שהעסק קצת בבעיות. בגלל החקירה - פשוט נהיה בלאגאן , כולם רוצים את הכסף שלהם. והוא מת .

שרה-

אז מה עם החתונה עכשיו

אבנר

לא יודע

שרה-

לא דיברתם על זה ?

אבנר

לא . אולי נדחה אותה קצת . אי אפשר להתחתן עכשיו . אין מצב רוח .

שרה-

תבוא הביתה לשבת

אבנר

לא חושב . אני אהיה איתם עד השלושים . לעזור , אין מי שיעזור להם .

שרהלה נכנסת עם מגש וכוסות תה ומניחה על השולחן . כולם דוממים . שרהלה מוזגת ופתאום בוכה .

תמונה 11

חבויניק

אז מה , לבבי - גם רצחת גם ירשת . אתה ממש מאמין בעיקרון הזה .

נתן

אני לא רצחתי אותך

חבויניק

אז מי ? לא אתה הלשנת ?

נתן

אף אחד לא אמר לך לקפוץ מהאוטו

חבויניק

לבבי, גם רצחת גם ירשת . הרבה כסף

נתן

אני לא אגע בכסף הזה

חבויניק

אתה תגע , אשתך תגע הבן שלך יגע – אני סומך עליכם . אמרתי ללאה אשתי – אלה אנשים קשים . צריך להיזהר מהם . איש נחמד , איש צנוע – בסוף יוצא מלשין . עמדת אצלי בבית היטפת לי מוסר כמו הנביא ירמיהו . הייתי צריך לדעת – היהודי מראים לו קצת כסף הוא מאבד את הראש . – המפעל נסגר עשרות משפחות רעבות ללחם בגללך - הבן שלך לא מדבר אתך כבר חודש - אתה מרוצה עכשיו ?

נתן

מה אתה רוצה ?

חבויניק

נקמה . מה כולם רוצים ? נקמה . קצת נחמה .

אבנר

אבא ! אמא ! תראו מה הבאתי

חבויניק

או הנה הגיע הבן שלך באוטו שקניתי לו

שרה

זה לא המעשה הנכון

נתן

"... אבל מכיוון שתמיד חונכתי אותך לומר את האמת, גם אם היא קשה – מן הראוי שגם אני אנהג כך –"

אבנר

רואים משהו?

שרה

לא רואים כלום

נתן

אני ממשיך. "כשפגשנו את ההורים של שרהלה היינו מזועזעים. הרגשנו כאילו מישהו קנה את נשמתך. החלטתי לעשות מעשה קיצוני ונורא כדי להפריד בינך לבין המשפחה שעמדת להיכנס אליה. אני מקווה שתבין את המניעים שלי – נחרדתי לשמוע את מסכת השקרים הזיופים וההונאות של מר חבויניק במסגרת ניהול העסק שלו, ראיתי גם אותך מצטרף למערכת הרמיה שלו, שש אלי חיים של שוחד, טריפה ופשע – והחלטתי..."

אבנר

רואים?

שרה

לא

אבנר

תני לה מכה.

שרה

למי?

אבנר

תרביצי לטלויזיה. תני לה מכה (מרביצה) נו

שרה

לא

נתן

"... ולכן החלטתי לדווח עליו לרשויות המס בתקווה שמישהו ישים לזה קץ. קיויתי שאם המפעל של מר חבויניק יתמוטט – אתה תתפכח ותחזור להיות הילד שלנו. לא חשבתי לרגע אחד שכך זה ייגמר. אני פעלתי מתוך דאגה לך, לעתיד שלך ולחוסן המוסרי שלך. אבל אם תחליט לנטור לי ולנתק את יחסך איתי – אקבל עלי את הייסורים בדמעות אבל גם בהבנה. אבא.

שרה

או, או, ברוך השם - רואים. אבנר, רואים.

אבנר

מה רואים?

שרה

כל מיני מרובעים כאלה שחור לבן ויש ציפצוף.

נתן

את הקשבת לי שרה?

שרה

(לוקחת ממנו את הנייר) מתי כתבת את זה

נתן

כשחזרנו מהשבעה. לפני חודש.

שרה

אז בגלל זה הוא לא בא כל החודש הזה הביתה?

נתן

לא שלחתי את זה. לא היה לי אומץ. אני מסתובב עם זה בכיס כמו עם רימון יד בלי ניצרה. אני מתלבט אם לשלוח לו את זה או פשוט להגיד לו (קורעת לחתיכות קטנות)

נתן

מה את עושה ?

שרה

אתה רוצה לאבד גם אותו , מטורף אחד ? יש לך משפחה גדולה מדי? יש לך הרבה בנים ? (מושיטה לו את הקרעים) קח שים בפח .

נתן

זו טיוטה . (מוציא מעטפה) זה המכתב . אני גם יודע את זה בעל פה .

שרה

למה אתה עושה את זה

נתן

כי אני משתגע ... לא יכול יותר . זה יושב לי כמו אבן .. אני לא מצליח - .. בכל פעם שאני עוצם עיניים אני רואה את חבויניק . כל דבר מזכיר לי אותו כל מילה מזכירה לי אותו , הוא בא לי בסיוטים ביום בלילה בעבודה במשרד באוטובוס הוא עושה לי את המוות

שרה

הוא לא ידבר אתנו יותר לעולם .

נתן

איתי הוא לא ידבר . לקחתי הכל על עצמי . אם זה מה שהוא יחליט אז זה מה שמגיע לי .

שרה

נתן . אל תעשה את זה אפשר גם בלי זה . אנחנו נירקב פה לבד עד יום מותנו אם אתה מספר לו

נתן

אני מוכרח.

שרה

אני חודש לא ראיתי אותו , עד ששיכנעתי אותו לבוא ליום העצמאות , אתה הורס לי גם את הכמה שעות ? אל תעשה את זה .

אבנר

אני יורד

שרה

נתן ...

נתן

אמרתי לא

שרה

אז תשלח לו את זה במכתב , אני מבקשת . אל תדבר איתו היום . שלח לו בדואר , זה יגיע עוד יומיים , הוא יקרא בשקט , יהיה לו זמן לחשוב – אולי הוא יחשוב שאתה צודק . נתן אני מדברת אליך .

נתן

לא

אבנר נכנס

אבנר

אבא ! כמה התגעגעתי אליך . (מחבק אותו) נו , מה אתה אומר על הטלויזיה ? הבטחתי שתראה את המצעד , לא ?

נתן

תקשיב , אבנר , אני עומד להגיד לך דבר שעלול לחולל שינוי גדול -

שרה

רגע נתן , הילד רעב . אכלת משהו , אבנר ? אתה לא רעב , צמא ? עייף ? שרהלה לא באה איתך ?

אבנר

לא

שרה

למה לא ? המון זמן לא ראינו אותה . בגלל האבל ? אבל יום העצמאות היום .

אבנר

היא לא חוגגת

נתן

אבנר -

שרה

חכה רגע, נתן - יודעים כבר מי הלשין עליו?

אבנר

לא לא יודעים עדיין. חושבים אולי השותף שלו סגר עיסקה עם מס הכנסה ויצא נקי. הבן שלו זה הבחור שהיה חבר של שרהלה, הם עמדו להתחתן ואז הוא נפצע במלחמה. אז הם לחצו עליה לעזוב אותו.

חבויניק

הוא נשרף בטנק. איזה בעל זה לבת שלי?

אבנר

אז חושבים אולי זו נקמה. סיפור מסריח, עזבו. האמת היא שבשבעה, כשבאתם לנחם, עברה לי פתאום מחשבה אולי אתם הלשנתם

שרה

אנחנו?

אבנר

למה לא. היו לכם כל הסיבות

שרה

מה יש לנו להלשין עליו? מה אנחנו יודעים עליו

אבנר

אז זהו שנזכרתי שחבויניק הטיפש התפאר בארוחה איך הוא מרמה את כולם ויפתח השם את פי החמור אתה זוכר אבא - הוא סיפר לך את כל הטריקים שלו

שרה

נו

אבנר

נו, חשבתי שאבא היפיל אותו. אתה מנהל חשבונות. אתה מבין בזה, לא? אם לא הייתי מכיר אותך - הייתי חותם שזה אתה

שרה

אתה משוגע, אבנר?

נתן

ואיך הגעת למסקנה שזה לא אני

אבנר

כי זה לא מוסרי. ואתה כל החיים חינכת אותי להיות מוסרי מוסרי מוסרי. אתה צריך להיות חרא של בן אדם לעשות דבר כזה.

נתן

תשמע אבנר -

אבנר

מה? מתחיל המצעד עוד רגע

נתן

אבנר, אני עומד להגיד לך דבר שיחולל שינוי גדול ביחסים בינינו -

אבנר

אני יודע מה אתה רוצה להגיד. חכה רגע. אני אגיד את זה. אני אידיוט. אתם צדקתם ואני אידיוט. הייתי טמבל קטן. האיש הזה עבד עלי. לא היה לו גרוש. הכל הצגה אחת גדולה. העסקים שלו התמוטטו כבר לפני כמה חודשים. היו לו חובות מעל הראש. לחבויניק. כבר בלוויה היו כל מיני מפחידים שאף אחד לא הכיר. שאחר כך באו והוציאו רהיטים מהבית באמצע השבעה.

שרה

אני לא מבינה

אבנר

מה את לא מבינה? הנסיעה שלו לדרום אמריקה - הוא תיכנן לנסוע ולא לחזור ושכל ההוצאות יפלו על הראש שלכם. אתם זוכרים את היום שהוא בא לתל אביב כאילו לעסקים ופתאום מכר את הקדילאק? זה היה כדי לממן את הסדינים שקניתם באותו היום כי לא נשאר לו גרוש מזומן. התביישתי להגיד לכם.

שרה

בגלל זה לא באת חודש הביתה ?

אבנר

גם בגלל זה . התביישתי לספר לכם . הוא עבד עלי כמו על ילד קטן . הולכים לפנות אותם מהדירה . הכל הוא מישכן לבנקים .

שרה

אבל איך בן אדם מתמוטט פתאום ?

אבנר

המלחמה דפקה אותו . עד המלחמה הוא היה היבואן הכי גדול בארץ - פתאום נפתחו הגבולות , אנשים התחילו להכניס בשר זול מהשטחים , שברו לו את המחירים , נתקע עם סטוקים של בשר כשר , יקר . הסתבך ואז מס הכנסה עלו עליו והכל נגמר . גמרו אותו . עם כל החכמה שלו והניסיון שלו והרעבע שלו - על זה הוא לא חשב .

שרה

איזה אסון .

אבנר

כן .

שרה

שמעת , נתן ?

אבנר

מה קרה , אבא , מה אתה יושב שם ?

נתן

אני צריך להגיד לך משהו

אבנר

אני מצטער שסיבכתי אתכם בכל זה

שרה

אין דבר , תקשיב , רגע , חכה רגע -

אבנר

מה אבא רוצה להגיד

שרה

שזה בכלל לא חשוב לנו אם יש להם כסף או אין להם כסף. אבנר , אם אתה חושב ששרהלה היא האשה שלך , ואם אתה אוהב אותה וחושב שתחיו יחד שנים ארוכות באהבה ויהיו לכם ילדים ותהיה לכם משפחה . אז זה שאבא של שרהלה מת או נהרג או אני לא יודעת מה לא צריך להשפיע על ההחלטה להתחתן או לא . אנחנו נעזור לכם .

נתן

שרה , אני מבקש ממך -

שרה

אנחנו נעזור לכם

אבנר

איך ?

שרה

תסמוך עלינו

אבנר

פתאום אתם יכולים לעזור לי ? לא יכולתם לעזור לי בשכר דירה עכשיו אתם יכולים לקנות לי דירה ?

שרה

כן.

אבנר

אני שואל איך ?

שרה

אני שיכנעתי את אבא לקחת פיצויים מהגרמנים . אני הגשתי בקשה בלי שהוא ידע ולא סיפרתי לו . מספיק עם הטפשות הזאת . זה כסף שמגיע לנו .

אבנר

אני לא מאמין . זה נכון אבא?

נתן

זה נכון . אני טעיתי עד עכשיו . אתם כולכם צדקתם . אנחנו רוצים לעזור לכם . אנחנו מאד מחבבים את שרהלה ואם צריך לעזור לגברת חבוניניק , למשפחה – אנחנו מוכנים , אנחנו נעביר להם איזה סכום שיתאוששו , שיעמדו על הרגלים

אבנר

מאוחר מדי . אני ושרהלה נפרדנו .

שרה

מתי ?

אבנר

לא ראיתי אותה כבר חודש כמעט . מאז השבעה .

שרה

למה

אבנר

כי זה נגמר . המוות של אבא שלה גמר אותנו . לא טוב להתחיל ככה את החיים . היא אומרת שהתאהבתי באבא שלה לא בה

שרה

וזה נכון

אבנר

כןראה . למדתי ממנו הרבה בזמן הקצר שהייתי איתו .

נתן

אז נוכל לעזור לך עם שכר הדירה שלך . תוכל ללמוד בראש שקט . אנחנו רוצים שתגמור תואר ראשון , שני-

אבנר

זה בסדר , אבא , תודה . יש לי מספיק . אני לא מאמין שאתה לוקח כסף מהגרמנים . לא קונה את הסיפור הזה . אני לא צריך כסף . נכנסתי קצת לכל העסק של יבוא בשר . אני עובד עם סוחרים ערבים מהגדה , אני מביא בשר דרך השטחים ומשווק אותו בארץ . יש בזה המון כסף . אני יכול לעזור לכם אם צריך

שרה

ואתה מספיק גם ללמוד , גם צבא , גם עבודה –

אבנר

עזבתי את הצבא . חבוניניק סידר לי להשתחרר לפני שהוא מת . לפחות זה . קדימה , אבא , המצעד מתחיל

שרה

והלימודים ? גם את התואר עזבת באמצע ?

אבנר

מה בוער ? האוניברסיטה תברח ? האוניברסיטה לא תברח . אין לי זמן לזה עכשיו . אפשר לחשוב - כל המורים שלי יחד לא מכרו כל החיים שלהם מה שאני מוכר בשבוע . סתכלי דרך החלון תראי איזה אוטו יש לי . נו , אבא , בשביל מה סחבתי את הטלויזיה מירושלים , בוא לראות . תראי את הטנקים אמא תראי כמה טנקים לקחנו שלל מהמצרים , טנקים רוסיים . איזה צחוק , הנה החברה שלי , אבא, זה כל החברה מהפלוגה שלי – צועדים בשמש שמאל ימין . כל השבוע האחרון טירטרו אותם קרעו להם את התחת מהבוקר עד הלילה , אירגנתי להם נקניקיות וסטייקים שלא ימותו ברעב – תראי הנה משה דיין , ורבין , ועזר ויצמן , וראש הממשלה . הנה , זה מרואן , השותף שלי שתי שורות מעל דיין , שמה הייתם צריכים לשבת , אל תדאגו שנה הבאה אתם שורה ראשונה

נתן לא צופה איתם . במהלך הפיטפוטים של אבנר הוא מוציא מכיסו את המכתב וקורע אותו לאלף חתיכות .